

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem D
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon števil. 50, upravnistva števil. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Resolucija SLS.

Najvažnejši dogodek v slovenski javnosti in v politiki naše države zadnjih 14 dni je bila nedeljska seja vodstva SLS. Vse ljubljansko, zagrebško in belgrajsko časopisje — od najbolj opozicijskih do oficijelnih vladnih glasil — posveča tej seji dolge kolone in razprte naslove. Slovensko žerjavsko časopisje, ki že dve leti ne goni nič drugega kot da je SLS v razpadu, da izgineva, da je že več ni, tudi to časopisje ima danes prijetno dolžnost, da piše o resoluciji, ki jo je soglasno sprejela reprezentanca SLS in ki je nič manj kot najostrejša obsodba politike SDS in vseh tistih strank, ki so SDS pomagale in ji še pomagajo uničevati Slovenijo in njeno gospodarstvo.

Zanimanje vse države za čisto običajen organizacijski dogodek v življenju SLS je pač najmočnejša, čeprav morda nezaželjena manifestacija velikega vpliva in moči, ki jo predstavlja SLS.

Strankarsko časopisje slika seveda sejo vodstva SLS tako, kakršna naj bi bila po njegovih javnih in prikritih željah. Tako je vse vladno časopisje z ljubljanskim »Narodnim dnevnikom« vred slišalo na zboru vodstva SLS odmevati svoj lastni klic, ki se ponavlja že dve leti: »SLS mora v vlado.« Tako so zahtevali zaupniki in Korošec jih je tolažil, da pojde v vlado. Pa še bolj natanko je slišal »N. D.«, ki ima tanek posluh in kosmato vest: »SLS mora brezpogojno v vlado.«

SLS je politična stranka, je državotvorna stranka. Zato je prav gotovo, da je njeno vodstvo razpravljalo o državni politiki, o delu vlade in opozicije. O vsem tem je vodstvo razpravljalo in soglasno ugotovilo, kakor pravi komunike: »Vprašanje gospodarske krize stoji radi tega v ospredju vsega javnega življenja v naši državi in terja nujno rešitev.« V tem stavku stvarno ni povedanega nič novega, tehtnost in povdarek dobi ugotovitve samo s tem, da jo je izpregovorilo vodstvo SLS in dalo s tem svojemu parlamentarnemu zastopstvu popolno zaupnico in obenem navodilo za bodočnost.

Zaupnico je dobil s tem stavkom Jugoslovanski klub za vse svoje ogromno delo in napore v zadnjih letih. Zaupnico za svojo neprestano iniciativo v boju proti korupciji in razsipanju državnega denarja, zaupnico in zahvalo za neustrašene nastope proti izmozgavanju in zapostavljanju naše dežele v vseh proračunskih in zakonodajnih razpravah, zaupnico zato, da je izbral sleherno priliko, da dopove Belgradu, da pomeni centralizem gospodarsko propast Slovenije, da je centralistična uprava za tako individualizirano gospodarsko strukturo države, kot je naša, tudi s splošno državnih vidikov nemogoča. Da je ta misel dobila tal kljub janičarskemu delu vseh slovenskih liberalnih strank, ki smatrajo strankarsko špekulacijo za edino svojo »državotvorno in narodno« nalogo, to je uspeh Jugoslovanskega kluba, in vodstvo SLS je pri tej priliki, ko se žalostno uresničujejo vse napovedi, ki jih je o centralizmu prerokovala SLS že leta 1920., na podlagi novih dejstev ugotovilo, da je bila in je dosedanja politika SLS za Slovenijo edino mogoča.

In kaj naj pomeni resolucija vodstva SLS za bodočnost? Nič več in nič manj kot nadaljevanje te politike z vsemi sredstvi, ki jih ima stranka na razpolago. Vsaka politična stranka hoče svoj program uveljaviti. Brez dvoma je vodstvo SLS razpravljalo o obeh v sedanjem parlamentarnem mogočih sredstvih: opoziciji in vladi. Ker je v Belgradu pri sedanjih nestalnostih mogoče presojati položaj komaj vsak dan sproti, je vodstvo SLS dalo — kakor še vselej — Jugoslovanskemu klubu in strankinemu načelniku svobodno roko glede izbire taktike. Deplasirano natočevanje pa je, če pišejo zagrebški in ljubljanski radičevski listi, da bi bilo vodstvo sililo našo parlamentarno delegacijo, da mora iti v vlado ali celo, da mora iti brezpogojno in za vsako ceno v vlado. To je pač tako neumna trditve, da se ne bo prijel nikogar, ki SLS pozna. SLS je bila že v vse težavnejših položajih, pa ji ni prišlo na misel, da bi se prodajala za počen groš. Stranka, ki je vzdržala pet let opozicije, jo bo vzdržala še pet, če bo interes slovenskega naroda zahteval, da ostane v opoziciji. Na zadnji seji vodstva nihče ni govoril o kaki nujnosti po vstopu v vlado, pač pa je vsak govornik, ki se je dotaknil tega vprašanja, zahteval skrajno previdnost in natančno preciziral pogoje, pod katerimi bi mogla SLS resno razmisliti o tem. Vse nasprotno vesti narekuje ali prebujna domišljija ali strankarska zloba.

Ljubljanski žerjavovski tisk se je seveda povzpelo v komentarijih po svoji židovski

morali še za nekaj kilometrov — niže. Po njegovem je SLS sedaj, »ko je vse prepozno, prišla do spoznanja, da je njena politika zadala Sloveniji najhujše udarce in v največji meri povzročila gospodarsko krizo. Zato upa SLS, da ji bo uspelo doseči z radikalno stranko kak aranžma, ki ji bo omogočil vstop v vlado.« V strašnem strahu pred to eventualnostjo pogreva »Narod« perfidije o »rimske politiki, o »zatajevanju avtonomije« in ves leksikon denuncijacij in laži, o katerih misli, da bi učinkovale ali v Belgradu ali pri »Narodovih« potrpežljivih bravcih. S takim nekvalificiranim pisanjem bi se sploh ne pečali, če bi nas skušnja ne učila, da znano geslo: Laži, obrekuj, nekaj se bo že prišlo, vendar še vedno velja, da je po tem receptu mladinski tisk obrekel že vso Slovenijo in ji prizadejal neizmerno škodo. Če slovenskih liberalcev še vedno ni sram, da opravljajo službo Efiialta, moramo mi znova izraziti svoje ogor-

čenje nad tako ostudnostjo. Več odgovora »Narod« ni vreden.

Sklep vodstva SLS je krona politike, ki jo je posebno v zadnjih mesecih podčrtaval načelnik dr. Korošec, ko je pri vseh svojih nastopih klical politične činitele k skupnemu delu za reševanje našega gospodarstva. Splošna gospodarska depresija je z grozno naglico uničila še tisto malo, kar je sedanji režim vsaj na videz gradil pozitivnega. Ves sistem upravljanja države je odpovedal, vse se podira in ostalo je samo razdejanje, ki se s slehernim dnem veča. Kakor vsako, je tudi to nevarnost prvi videl dr. Korošec in prvi dal pobudo za pot k rešitvi. S sklepi strankinega vodstva so zastopniki iz vseh okrajev Slovenije povdarili, da je to trenutno najvažnejše vprašanje, da gre tu za naše življenje. Če naši žerjavovski tudi za to priliko nimajo drugega kot lažljivo denunciacijo, so se sami najhujše obsodili.

Predlog za pomoč poplavljenem pred narodno skupščino.

VLADA IN NJENA VEČINA ODBILI NUJNOST PREDLOGA ZA POMOČ SLOVENIJI. — PROTEST NAŠIH POSLANCEV. — G. PUCELJ SE JE ODTEGNIL GLASOVANJU.

Belgrad, 12. okt. Današnja seja narodne skupščine se je pričela namesto ob 10. uri dopoldne šele ob 12. Vso sejo so izpolnili samo govorniki za nujnost treh zakonskih predlogov, ki so jih vložili poslanci iz raznih pokrajin radi povodnji v Srbiji, Vojvodini in Banatu.

Vlada je sklenila, da nujnosti ne bo priznala nobenemu teh zakonskih predlogov, tudi ne zakonskemu predlogu radi povodnji v Sloveniji, ki so ga vložili poslanci Jugoslov. kluba.

Pred sejo in ponovno med sejo so se poslanci Anton Sušnik, Franc Smodej, Dušan Sernee in Janez Brodar obrnili na g. finančnega ministra, da bi zakonskemu predlogu priznal predlagano nujnost. Fin. minister je to odklonil. Posl. Smodeju je izjavil, da nujnosti ne more priznati, ker nima še razpoložljivih finančnih sredstev, da pa bo storil za poplavljenice, kar bo mogel.

Za nujnost zakonskih predlogov so govorili dr. Pera Marković, Mate Jagatić, dr. Ivan Žanić, Moskovljević, Urošić in za nujnost predloga Jugoslov. kluba klubov podpredsednik Anton Sušnik, ki je govoril stvarno in prepričevalno. Njegov govor prinašamo na drugem mestu. Od slovenskih radičevcev in sam. demokratov ni govoril nihče. Pač pa je minister za kmetijstvo g. Ivan Pucelj pred glasovanjem zapustil dvorano. Posl. Smodej je zaklical: »Gospod minister Pucelj beži!« Med glasovanjem so razni poslanci klicali:

»Kje je g. Pucelj?«

Sploh je bila seja radi odklonitve nujnosti zakonskega predloga precej burna. Ko je fin. minister v imenu vlade izjavil, da ne more sprejeti nujnosti predloga Jugoslov. kluba iz istih razlogov, kakor ni sprejel drugih, je skupščinski podpredsednik pozval skupščino h glasovanju. Poslanci Jugoslov. kluba so energično protestirali, ker vlada nesrečo po poplavih v Sloveniji tako omalovažuje. Med drugim je posl. Žebot zaklical: »To je sramota, da vlada noče resno pomagati poplavljenem v Sloveniji!« Predsednik: »Posl. Žebota kaznujem s pismenim opominom.« Posl. Žebot: »Sramota!« Predsednik: »V drugič Vas kaznujem s pismenim opominom.« Posl. Žebot zakliče z močnim glasom: »Ponovno trdim, da je sramota, da vlada z ubogimi poplavljenici tako brezsrčno ravna!« Predsednik: »Gospod poslanec! Skupščini bom predlagal, da Vas kaznuje z izključitvijo.« Posl. Žebot: »To lahko storite. Toda sramota ostane, da odklanjate nujnost našega predloga za pomoč poplavljenem v Sloveniji!« Posl. Smodej: »Pa še poplave izključite!« Predsednik: »Tega ne moremo!« Posl. Smodej: »Zato pa ima Žebot prav, če se radi vladnega obnašanja razburja.«

Nato so radikali in radičevci kot vladna večina odklonili nujnost predloga. Vsi predlogi so se odkazali finančnemu odboru. Nato je predsednik sejo zaključil. Prihodnja bo jutri.

Govor poslanca Antona Sušnika.

ZIVA SLIKA STRASNE KATASROFE.

Poslanec Sušnik je v svojem govoru za obrazložitev predloga Jugoslovanskega kluba za nujno pomoč poplavljenem v Sloveniji izjavil sledeče:

Gospodje poslanci! Slovenija se še ni opomogla od lanske in predlanske vremenske neizgode, ko jo je že zopet zadela nedavno vremenska katastrofa, ki je mnogo večja in strašnejša, kakor so bile vse poprejšnje. Nesreča, ki je zadela posamezne kraje, je tako velika in tako grozna, da je ljudje ne pomnijo že več kot 50 let.

Da bo mogla narodna skupščina presoditi velikost in strahoto te poplave, mi dovolite, gg. poslanci, da na kratko poskusim opisati nesrečo vsaj v tistih krajih, ki so središče te katastrofe, to je občina Ziri in Polhovgradec, in kraji v dolinah, ki se razprostirajo na eni strani Zirov do Škofje Loke, na drugi strani od Polhovega grada do Dobrovo pri Ljubljani.

V gorskem kotu, kjer leži občina Ziri, se je pred štirinajstimi dnevi utrgal oblak. Tako strašno je deževalo, da je v par urah znašala padavina 450 mm. V Belgradu pa znaša v celem letu padavina samo 645 mm. Kolikor so mogli strokovnjaki izračunati, je padlo v par urah 660 milj. kub. metrov vode. Vsled tolike množine so vode strašno narastle. Potoki in hudourniki so z neizprosno silo drveli v dolino. Podrli so, kar je stalo na poti, orjaške hraste in smreke so izruvali s koreninami vred. Celi orali zemlje in gozdov so se odtrgali in zdrčali v dolino. Plazovi so valili s seboj 2000 do 3000 kg težke skale.

Reka Sora je vsled ogromnih padavin v dolini v nekoliko urah narastla za 5 do 8 m

nad normalo. Izstopila je iz svoje struge in poplavlila vso dolino na 200 m, v nekaterih krajih celo do 500 m na široko. Poplavlila je vasi, polja, travnike, uničila vse poljske pridelke in vse jesenske posevke. Do 2 m visoki valovi z vsem, kar je voda nosila s seboj, so butali v hiše in gospodarska poslopja. Nobena hiša ni ostala nepoškodovana. Voda je popolnoma porušila in odnesla nad 20 hiš. Porušeni ali težko poškodovani so vsi mlini in žage. Razdrtihi je okrog 20 mostov ter vse ceste in pota, tako da na posameznih krajih 3 do 5 km daleč se niti ne pozna več, kje je preje peljala cesta. Celo železobetonski most pri Škofji Loki se ni mogel ustavljati. Elektrarna v Zireh je trpela velikansko škodo.

Zalibog objokuje ljudstvo tudi človeške žrtve. Občina Ziri je popolnoma uničena. Ljudstvo je brez strehe, brez obleke in brez hrane. Vse je odnesla voda. Razdejanje je nepopisano. Kjer so se poprej dvigali lepi domovi, širle kvišku razvaline. Kjer so se popreje razprostirala rodovitna polja in travniki, tam leži na 2 m debelo gramoza in blata. Kjer je bilo prej delo, vladalo veselje in zadovoljstvo, tam gospodari danes beda in pomanjkanje, groza in trpljenje. (Zalostno!)

Škoda, ki jo je napravila Sora v Poljanski dolini, Škofji Loki, Sori in Medvodah, je nepregledna.

Približno enaka nesreča, kakor občina Ziri, je zadela občino Polhovgradec in ostale kraje v dolini proti Dobrovi do Ljubljane, v Horjulu itd. Tudi tam so vode porušile in odnesle mnogo hiš ter poškodovale vse mline in žage. Vodne mase so porušile mostove in raztrgale ceste. Poplavlila so vasi, nujne in

travnike ter uničile vse poljske pridelke. Škoda je tudi v teh krajih ogromna.

Pa tudi v ostalih krajih Slovenije je vsled deževja voda narastla in napravila veliko škodo. Tako n. pr. v kamniškem okraju v Črni, v Stranjah, dalje v Črnem grabnu. Ljubljansko barje je bilo vse pod vodo. Prav tako Vič. Mnogo so trpeli tudi posamezni kraji ob Savi, Ljubljani, Krki, Savinji in Dravi. Na Štajerskem so zlasti trpele občine Velenje, Šoštanj, Slovenjgradec, Celje z okolico, vse občine v Halozah, ob Pesnici in Sotli.

Cela Slovenija je težko prizadeta. Škoda se še danes ne da natančno ugotoviti. Vendar pa lahko z mirno vestjo trdimo, da bo gotovo presešla vsoto 100 milijonov dinarjev. Poslanci Jugoslovanskega kluba smo vložili zakonski predlog za nujno pomoč in predlagamo, da mu narodna skupščina prizna nujnost. Pomoč, in sicer izdatna pomoč je nujno potrebna, ker so poplavljeni kraji, ki so bili središče katastrofe, radi porušenih komunikacij popolnoma odrezani od sveta. Tu je treba hitre pomoči. Če bo vlada čakala, razmišljala in pošiljala komisije, da bi ugotovile škodo, bodo ljudje med tem časom lahko pomrli od lakote.

Slovenija si danes ne more sama pomagati, ker se nahaja v težki gospodarski krizi in ječi pod neznosnimi davčnimi bremenmi. Slovenija pričakuje pomoči od države, za katero je gospodarsko skoraj izkrvavela. Slovenija je napram državi storila svojo dolžnost (posl. Smodej: Se več!), storila je še več kot svojo dolžnost. Zato po pravici upamo in zahtevamo, da bo tudi vlada napram Sloveniji v tej težki stiski storila svojo dolžnost.

Mirne duše lahko trdimo, da bi posledice te katastrofe ne bile tako strašne, če bi se bila vlada pravočasno brigala za uravnavo cest in zgradbo hudournikov. Toda v tem oziru se ni storilo nič. Bivši deželni odbor kranjski je l. 1909. za razne melioracije in uravnave rek in potokov ter zgradb hudournikov dovolil posojilo 10 milijonov zlatih kron, za tedanje čase gotovo velika vsota. Danes pa postavlja vlada vsako leto v proračun le malenkostno vsoto 300.000 Din za celo državo, dasi sta v ta namen potrebna najmanj dva milijona dinarjev. Če samo to dejstvo nam kaže dovolj jasno, da je centralistični upravni sistem nesposoben upravljati našo državo in da nas vodi v gospodarsko propast.

Če hočemo najtežje prizadete kraje obvarovati pred popolno gospodarsko propastjo, potem se ne sme več čakati, se ne sme več odlagati, ampak takoj je treba iti na delo. Takoj je treba izvršiti prizadete, da se zavarujejo hiše, vasi in ceste. Struge hudournikov so polne nanešenega materiala, ki bi ob prvem deževju lahko zdrčal v dolino. Le energična in hitra gradbena akcija more prizadete kraje obvarovati popolnega opustošenja. Če ne, se lahko zgodi, da se bo 6—8 kilometrov dolga soteska zajezila in bo cela občina Ziri postala eno samo veliko jezero.

Pa tudi iz nacionalnih in strateških ozirov je treba nujne pomoči. Občina Ziri in kraji, ki sem jih omenil, leže blizu italijanske meje, kjer je tudi istočasno napravila poplava velikansko škodo. Italijani so že tudi na delu in kažejo dobro voljo, da hočejo pomagati ljudstvu. Pri nas se samo čaka in čaka. Vlada samo razmišlja in pošilja komisijo za komisijo. Kaj si bodo mislili Italijani, ki poznajo bedo našega ljudstva. V te kraje so vodile lepo zgrajene ceste, ki so velike stratežne važnosti. Danes so te ceste popolnoma porušene. Zato je tudi iz strateških in nacionalnih ozirov nujno potrebno, da se takoj prične z delom in da se dovoli hitra pomoč. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na levici.)

Gospodje poslanci! Vedno bolj se množijo vremenske katastrofe in njih žalostne posledice morajo biti glasen memento, da je skrajni čas, da se preneha s politiko brezplodnega politiziranja, strankarstva in nedelavnosti v narodni skupščini, ker je ta politika naši državi v največjo škodo. (Burno pritrdjevanje in ploskanje na levici.) Naša država se nahaja v gospodarski krizi. Naše ljudstvo gospodarsko propada. Tu smo poklicani, da storimo svojo dolžnost. Na temelju gospodarske obnove države se moramo združiti vsi, ki ljubimo svoj narod in svojo državo. Toda, gospoda moja, zadnji čas je! Takoj je treba stopiti k delu, sicer bo morebiti prepozno. Kar se tiče predloga samega, ponovno apeliram na vlado in narodno skupščino, da sprejme nujnost. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Vesti o demisiji vlade.

Nov pritisk na Stjepana Radiča.

UZUNOVIĆ PRI KRALJU. — POLOŽAJ ZELO KRITIČEN. — PAŠIĆ SE VRAČA V BELGRAD.

Belgrad, 12. okt. (Izv.) Položaj vlade je kritičen. Čeprav predsednik vlade, kakor je časnikarjem izjavil, danes formalno še ni podal ostavke vlade, je vendar smatrali, da so ure sedanje vlade štele. Kot formalen vzrok za razbitje sedanje koalicije so radikali porabili škandal na zagrebski postaji ob prihodu čeških in slovaških poslancev. O tej stvari smo dovolj obširno poročali. Ministrski svet, ki se je bavil s temi stvarmi in pri tem upošteval tudi druga dejstva, ki govorijo proti Radiču, poenotno njegovo protimilitaristično delovanje potom knjig, do danes ni mogel priti do nobenih sklepov, ki bi ublažili napeto stanje med vladnima skupinama.

Rezultat dosedanjih posvetovanj je ta, da je Uzunović danes popoldne odpotoval v Topolo h kralju. Vsi ministri so zasebno izjavljali, da je predsednik ministrskega sveta g. Uzunović odpotoval h kralju z izrazitim namenom, da bi podal ostavko svojega kabineta. Tako so bili tudi radičevci o tem skoro prepričani. Tako tudi minister Kraljač, ki je po dopoldanski seji na vprašanje, kaj je z ostavko, izjavil časnikarjem: »Vrag vedi; zdi se, da je nekaj na tem!«

Uzunović se je vrnil od kralja nocoj ob 11. Na kolodvoru so ga pričakovali vsi časnikarji, katerim je izjavil, da demisije še ni postal, vendar pa da je pričakovati krize vlade,

če bi se v zadnjem hipu ne našel kak izhod. Sklepa se, da pripravljajo radikali proti Radiču novo kazensko preganjanje na podlagi najnovejših njegovih dejanj, ki so se izvršila po znani Radičevi amnestiji do takratnega protidržavnega in protinarodnega delovanja. Drugi krogi zopet mislijo, da ima to nastopanje radikalov proti Radiču namen, iz Radiča iztisniti čim več koncesij za nadaljnjo politiko. Predvsem se to spravlja v zvezo z bližnjo rekonstrukcijo vlade, pri kateri naj bi Radič potegnil čim krajšo slamico. Dalje pa se spravlja s tem v zvezo tudi predložitev proračuna, pri katerem naj bi se prečanski kraji zopet zapostavili.

Nikola Pašić se bo vrnil tekom dveh dni v Belgrad. Danes so mu poslali poseben vagon. Kakor smo zvedeli iz Pašičeve okolice, bo Pašić takoj po prihodu sklical sejo kluba. Na tej seji se bo v slučaju, če še Uzunović do takrat ne bo podal ostavke, izrekla Uzunoviću in ostalim ministrom nezaupnica.

V zadnjem času se opaža, da se radikalni klub v celoti orientira simpatično za Pašića in da zapuša razne avanturiste v radikalni stranki. Radikalni poslanci so tekom zadnjih počitnic dobro videli, da izgublja radikalna stranka vsled pomanjkanja krepke avtoritete na moči. Raditega se je večina radikalnih poslancev vrnila k Pašiću nazaj.

Nova češka vlada.

Praga, 12. okt. (Izv.) Danes predpoldne so se zaključila pogajanja za sestavo nove vlade. Predpoldn se je vršila seja ministrskega sveta, kjer se je sklenilo, da naj poda predsednik vlade demisijo v roke predsedniku republike.

Praga, 12. okt. (Izv.) Predsednik republike Masaryk je sprejel demisijo vlade dr. Czernyja in imenoval sledečo novo vlado: Predsednik vlade: dr. Švehla. Uk in bogočastje: dr. Milan Hodža. Pravosodstvo: dr. Robert Mayer-Harting. Promet: Naiman Jožef. Javna dela: dr. Frank Spina.

MSGR. CANKAR OPROŠČEN.

Sarajevo, 12. okt. (Izv.) Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je vršila razprava proti kanoniku msgr. Cankarju, ki je bil obtožen, da je v »Katoliškem tedniku« razžalil Njegov Veličanstvo. Kanonik Cankar se je v svojem obrambnem govoru tako spretno zagovarjal, da je bil oproščen.

DELAJSKO ZBOROVANJE V SARAJEVU.

Sarajevo, 12. okt. (Izv.) V delavskem domu se je vršilo delavsko zborovanje, na katerem se je govorilo o brezposelnosti. Na zborovanju se je sprejela obširna resolucija, v kateri se zahteva, da posvetijo merodajni faktorji temu vprašanju kar največ pažnje. V resoluciji se tudi naglašajo bedno stanje delavcev, katerih plača ni niti tolika, da bi si mogli nabaviti najnujnejše življenjske potrebe.

STAVKA NA PROGI ZAVIDOVIĆI—HAN PIJESAK KONČANA.

Sarajevo, 12. okt. (Izv.) Stavka na žel. progi Zavidovići—Han—Pijesak je končana. Stavkujoči so izbrali iz svoje srede delegacijo, ki naj ob prisotnosti delegacije sarajevske inšpekcije dela vodi pogajanja z lastniki železnice.

Poljska se približuje sovjetski Rusiji.

Varšava, 12. okt. (Izv.) V zadnjem času so se od poljske strani storili potrebni koraki, da se zunanje-politični položaj razčisti. Posebno je opažati prizadevanje poljskih krogov, da bi se pospešila akcija za sporazum s sovjetsko vlado, ki bi naj prišel do izraza v sklenitvi rusko-poljske varnostne pogodbe. Istočasno razvija poljska vlada prav živahne stike s sosednimi državami.

LABOUR PARTY SE NE PRIKLJUČI KOMUNISTIČNI STRANKI.

London, 12. okt. (Izv.) Na konferenci angleške delavske stranke v Margate se je razpravljalo o vprašanju priključitve delavske stranke komunistični stranki. Večina navzočih delegatov je glasovala proti priključitvi.

London, 12. okt. (Izv.) Na konferenci delavske stranke v Margate so padli očiti račun vlade, češ, da se podreja lastnikom rudnikov. Edini izhod je nacionalizacija rudnikov.

KOMUNISTI IZKLJUCENI IZ ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE.

London, 12. oktobra. (Izv.) Občni zbor delavske stranke, ki se vrši v Margate, je pred prehodom na dnevni red sklenil, da se izključijo iz stranke vsi komunisti. Sklep je bil sprejet z 2.700.000 proti 319.000 glasov.

TIFUS V HAMBURGU.

Hamburg, 12. okt. (Izv.) Število na tifusu obolelih znaša 1575, mrtvih pa 210.

KRASIN SE RAZGOVARJA S CHAMBERLAINOM.

London, 12. okt. (Izv.) Ruski poslanik Krasin se je danes oglašil v »Foreign Office«. Glasom poročil gre pri tem za nadaljevanje pogajanj med sovjetsko in britansko vlado v svrhu sklenitve trgovinskega dogovora. Krasin je imel dolg razgovor s Chamberlainom.

GENERAL HEYE POVELJNIK NEMSKE VOJSKE.

Berlin, 12. oktobra. (Izv.) Za vrhovnega poveljnika nemške vojske je imenovan general Heye, dosednji poveljnik 1. divizije.

MADJARSKI JEZIK IZ URADOV.

Bratislava, 12. okt. (Izv.) S 1. nov. t. l. se odpravlja v okrožju Košice madjarski jezik kot uraden jezik. Na podlagi tega odloka se odvetniki in stranke ne morejo več posluževati madjarskega jezika na sodišču. Odvetniki so radi tega vložili svoj protest pri justičnem ministru.

VIHAR NA SEV. MORJU SE NI PONEHAL.

Hamburg, 12. okt. (Izv.) Divjanje viharja na Sev. morju še ni ponehalo. Vihar, ki je pridivil iz sev. zapada, je povzročil ponovno naraščanje morske gladine za 11 čevljev in 3 col.

Shod hrv. federalistov v Brežicah.

Brežice, 11. oktobra 1926.

V nedeljo, 10. t. m., je priredil v Brežicah ob Savi na verandi in na vrtu Narodnega doma g. prof. dr. Bazala v imenu hrvatskih federalistov javen shod. Udeležilo se ga je nekaj nad sto pristašev raznih strank. Shod se je otvoril kmalu po pol 12. uri predpoldne. Predsedoval mu je invalid Ivanuš iz Globokega. Prvi govornik dr. Bazala je govoril mirno, jasno, točno. Njegov mirni in skromni, neusahljivi nastop je bil za tudi simpatičen. Izvajal je približno sledeče: V kraljevini SHS govorimo veliko o — sporazumu. Vsi trezno misleči državljani so za sporazum med nami. »Sporazum« se je sklenil; pa to ni sporazum. Sta dve vrsti sporazuma. Ene vrsta se izraža z geslom: ali življenje ali denar, ali življenje ali smrt! To je hajduški sporazum! Takega nečemo ne Hrvati ne Slovenci. Druga vrsta pa je, če si sporazumniki pogledajo lice v lice, če ga sklepajo človek s človekom. Jaz imam to, ti to; jaz želim to, ti hočeš to: pa si sežemo v roke, pa smo vsi zadovoljni! To je pravi sporazum; takega iščemo. Zajedniški sporazum, sporazum vzajemnosti, solidarnosti. Nekaj skupnega, drugo pa vsak sporazumnik po mili volji sam zase.

Mi hrvatski federalisti iščemo sporazum. Zastopnikov federalistične ideje nas je v parlamentu samo sedem. Pa to nič ne de. Ni vse odvisno od števila poslancev, ampak od ideje, če je za kaj, in pa od naroda, če jo hoče izvesti. Če narod hoče, se bo federalistična ideja izvedla, dasi nas je zdaj samo 7 borcev za njo.

Slovenci, Hrvati in Srbi smo v eni državi skupaj. Če hočemo skupaj živeti, se moramo sporazumeti. Ali naj gremo v vlado? Iiti v vlado, pa pustiti program, tega ne moremo. Tega ne pusti ne naša čast, ne ljudska korist. Če za ceno, da smo v vladi, ne smemo nič zahtevati, tudi ne bomo nič dosegli. Če hočemo kaj doseči, moramo zahtevati! Zahtevati jasno, določno, odločno, stanovito. Zahtevati, in če smo tudi samo v opoziciji, nekaj bomo sigurno dosegli. Tu vidimo razne stranke. Ene menijo, da doma lahko govorijo o zahtevah, v Belgradu pa drve čez drn in strn za centralistično vidovdansko ustavo. Preteklo je 7 let skupnega življenja in — poskušanja. Nekateri menijo, da se je morda dosedaj preveliko zahtevalo; neko zblizanje se je doseglo, pa vse premalo. Zdaj pravijo nekateri: Manj zahtevati! Narod pa kliče: zahtevati vse! Kolebanje: deloma z narodom z zahtevanjem, deloma s centralisti s popuščanjem, to ne gre. Prava politika hoče, da jo vodimo odločno, jasno, energično, smoteno! Treba borbe! Prišel sem, da Vas kličem na borbo, da Vas svarim pred popuščanjem. Pravijo: »Treba voditi zdaj oportunistično politiko.« Kaj je to? Da poedinec nekaj dobi, a — narod nič. To je politika drobtinice! Ne! Mi pravimo: treba voditi politiko energično, načelno, za kaj trajnega, celokupnega, za kaj velikega! Nisem prišel med vas Slovence, da kritikujem vaše stranke, ampak kot bližnji sosed, da povem, kaj mi hrvatski federalisti hočemo. Da nas razumete, kaj mi Hrvati iščemo, da lažje skupaj delamo! Ne kot sodnik Vaših strank govorim tu, ampak tolmač našega stremljenja, da se spoznamo! Mi delamo za državo; pošteno delamo. Napoti pa nam je centralizem. V teku 7 let se je pokazalo, da je centralizem nemogoč. Dve tretjini zastopnikov naroda je v vladi delavnih za centralizem, pa ga niso izvedli, ga niso mogli izvesti, ker je pri nas nemogoč! Državo hočejo razdeliti na 33 oblasti. K 13 milijardam budžeta pridejo še stroški za 33 oblasti, »oblastni porezi« (davek), pa še srezki porezi! Kaj hočete več? Gromačenje novih neznosnih davkov radi »oblasti« to je en razlog, da te »oblasti«, delo centralizma, odklanjamo. Drugi razlog: vse enako! Vse in povsod po istem kopitu! N. pr. mi Hrvati naj imamo mesto enega sabora: 7—8 saborov. Kje naj bo tu edinstvo in enakost za ves narod hrvatski?! Vi Slovenci mesto celotne Slovenije imate

dve oblasti, v Ljubljani se sklepa tako, v Mariboru drugače; Slovenija se bo trgala. Pri dem do žalostnih ugotovitev. Tuji nekdanj so nam sodili po zakonu, zdaj se sodi »kod nas« mimo zakona. Pri nas vlada parasitski sistem, ki se zove intervencija! Nekdanj si vložil akt, pa si vedel, če ne takoj, čez 2 do 3 mesece boš dobil stvar sigurno rešeno nazaj, tako ali tako. A zdaj?! Vložiš akt; akta ni, akta ni od nikogar, kakor bi ga bil položil v grob. Nekdanj je bila rešitev sigurna, zdaj je sigurna — korupcija! Pa kljub temu ne obupamo. Imamo idejo — samo sedem nas je — ap imamo idejo; upamo, da ideja zmaga!

Kaj torej hočemo?! Federacija znači zvezo. Ne tako, da eden veže, drugi pa je zvezan in poleg njega nekdo s kundakom! Vsi enake dolžnosti in enake pravice, to smatramo za pravilno. Pravijo, da smo separatisti. Šaj ni res! Centralizem je separatizem, ker vleče vse v eno stran. Federacija pa je vsestranka. Sila nikjer ne drži ne naroda, ne države. Treba zajednice, vzajemne skupnosti. Brez federacije ni svobode.

Za njim je govoril kmečki poslanec g. Mato Jagodic, ki je med drugim izvajal:

Narodu je treba povedati resnico. Pri nas se veliko govori o demokraciji. Pa je ni. Izraz demokracija pomeni, da narod porablja svojo moč s tem, da vlada. Pri nas pa narodova volja v vladi ne pride do akcije. Pri nas se dela, kakor da se hoče narod uničiti. Seljačka demokracija! To je briga za narod, gospodarski napredek. A kaj doživljamo? Davek na davek, kmetsko prosveto se hoče potlačiti, kmetsko politično izrabiti, zlorabiti. Ni dosti, seljaka naučiti pisati. Treba mu pomagati, da se dvigne gospodarsko. Narod mora znati, kaj hoče, in kake pravice ima v državi.

Centralizem vleče ves državni aparat v svoje roke, celo državo hoče preplaviti s svojimi ljudmi in izriniti iz uprave vse, kar ne trobi v centralistični rog. Položaj je vedno težji, vedno nevarnejši. — Radič! V seljaštvu je napravil samo razkol. Sprva vsi edini, vsi za svobodo hrvatstva, zdaj eni za Radiča, drugi proti Radiču. Doba 7 let je pokazala, da Radičeva pot ni bila srečna, ne uspešna; treba bo iskati drugih ljudi, okleniti se drugega voditelja, da rešimo, kar se rešiti da! Z njegovo kapitulacijo je bila razbita hrvatska fronta. Glavno zlo je centralistična ustava. Proglašamo borbo za revizijo ustave, borbo do končne zmage! To je naša krepka volja in samo eno ključno: prodati se ne! Tak narod ni vreden svobode. Ne vsak sam zase skaka v boj brez uspeha. Slovenec sam brez Hrvata ne bo dosegel svojih ciljev, kakor i Hrvati sam brez Slovence ne. Roko v roki, brat i brat, Slovenec in Hrvat!

S tem je bil shod v jedru končan, dasi še ne formalno zaključen. Nastalo je mučno prerekanje med posameznimi pristaši brezposlovnih slovenskih strank. Povedali so drug drugemu, nekaj grenkih: bivši »klerikalec« (1923), pozneje Radičevac (1925), sedaj federalist Glogovšek iz Artiča, socialist Baraga, samostojni general Urek in njegov pribojnik Iv. Bogovič, gostilničar iz Črnca. Prijetno je bilo, kri ni tekla (razen po žilah), brežiški okraj pa ostane zvest avtonomizmu in načelom SLS.

Beleške

△ Starina s Knafljeve ulice je bral v »Jutru«, da gre SLS za vsako ceno v vlado in se je hudo prestrašil. »Narod« naj bo potolažen. Kar bere v »Jutru« o SLS — to naj si zapomni — je gotovo žveplo. Zato tudi klerikalci še ne bodo kar tako hitro za vsako ceno v vladi. Kadar bodo »Narod« še obšli taki strahovi, mu priporočamo, naj vzame v roke »Slovenec«. Tam bo videl, da SLS le zahteva pred vsem vlado z obširnimi gospodarskim programom; nikjer pa ni rečeno, da mora biti SLS sama v tej vladi. Če bi se postavila taka vlada, ki bi resno in odločno izvajala finančno, gospodarska in socialna vprašanja, kakor to zahteva SLS, bi jo — logično — SLS podpirala, naj je ona pri tem v vladi ali pa ne. To je čisto postranska stvar. Glavno je: kaj kaka vlada dela, ne pa, kdo v njej sedi. To so seveda stvari, ki jih SDSarska politika osebnih interesov ne razume, in zato bi jih »Narodu« tudi zaman razlagali. Mali Moric bi rekel: Ne shvača! Pa šlus!

△ Viri zagrebških listov. Razumljivo je, da se je Ljubljana in da se tudi ljubljanski cvičkarji zanimali za sejo vodstva SLS. Ugi-bali so o njenem poteku, kot je njih naravna pravica ob četrt vina. Nerazumljivo pa je, da zagrebški listi sedejo na vsako limanico, ki pride iz teh zabavnih krogov. Čestitamo k informacijam zagrebških listov o vodstvu SLS!

△ Dr. Kukovca ne pustijo do besede. V Vitanju je dr. Kukovec začel svoje radičevsko politično življenje. Tu je tudi hotel preteklo nedeljo priti do besede, vendar se je odredilo drugače. In zopet je propadel, kakor pred kratkim v Krškem. Je res smola, da človek ne pride na vrsto.

△ »Slovenec« na kolenih — piše »Tabor«, ker je »Slovenec« priobčil, da se je po-motil v osebi, ki je poročal, da se je g. Rejs udeležil orjunaškega napada na Cirilovo ti-skarno. Ni sramotno popraviti, kakor je to storil »Slovenec«, sramotno je, če kdo tega ne stori in vedoma dela krivico. Radovedni smo, kako bi »Tabor« tako početje imenoval.

Deflacijska politika v Italiji.

Genova, 12. okt. (Izv.) V tukajšnji trg. zbornici je imel finančni min. Volpi govor o položaju italijanske industrije z ozirom na pričetek deflacijske politike. Vloge so v državnih posojilnicah in bankah v splošnem narastle. V Italiji je danes skupaj delnic v vrednosti 39 milijard. V nadaljnjem se dotakne Volpi vprašanja vrednostnih papirjev in preide k poglavju o špekulaciji. Pravi, da je špekulacija morda potrebna, da pa ni treba objokovati zasebnih spekulantov, s katerimi bo pomedla deflacijska politika. Centralni urad v Rimu bo od dneva do dneva registriral vsak posamezni vrednostni papir, da se tako lahko izkaže kapaciteta posameznega papirja. Isto se bo delalo na vseh italijanskih borzah. Deflacijska politika se bo izvajala le postopoma. Pomanjkanje denarja je občutiti le radi zastoja denarnega obtoka, ki ga je treba pripisovati individualnemu ocenjevanju položaja po naznanitvi deflacijske politike. Gotovo je prišel čas, da izginejo nekoristna podjetja in da se neha računati le na slepo srečo. Emisijska banka in vlada bosta podpirali vsakogar, ki ustvarja nova bogastva.

Mussolini in Burov.

Rim, 12. oktobra. Pred odhodom iz Italije je poslal bolgarski zunanji minister ministrskemu predsedniku Mussoliniju brzojavko, v kateri izraža svojo »globoko hvaležnost za čustva iskrene simpatije, ki jih je znameniti mož, ki vodi usodo nove Italije, ob vsaki priliki izkazal bolgarskemu narodu«. Mussolini je odgovoril: »Zahvaljujem se za prijazno poročilo in vračam čustva odkritosrčne simpatije in prijateljstva do Vas in bolgarskega naroda.«

Budimpešta, 12. okt. (Izv.) Narodna skupščina je sklicana za 18. t. m. Tega dne bo prva seja po poletnih počitnicah.

Kaj se godi doma

Ob smrti župnika Frana Tropa.

Premiul je mož, ki je bil brat revežu, prijatelj kmetu in zvest vodnik vsem, učenim in neučnim. Naša fara je kakor hiša brez matere že od onega dne, ko so ga odpeljali v bolnico. Bolan je bil že dolgo časa, menda zdravja sploh ni poznal. Bil pa je vseeno vesel in to zato, da smo bili veseli mi. Sebe ni poznal, le za druge je živel. Spoznali smo to mi ubogi farani, zato smo ga tem bolj ljubili. Mož pa ni bil samo dober, temveč tudi visoko naobražen.

Študiral je sedem let na gimnaziji v Mariboru, maturiral pa je v Gradcu. Povsod pa je bil že kot dijak izredno čislán. Po maturi je šel kot prostovoljec v oficirsko šolo. Takrat pa se je premislil. Ni hotel bogatega oficirskega življenja, postal se je v bogoslovje. Po treh letih študija je bil že posvečen in l. 1897. je pel novo mašo. Ves čas študija pa se je bavil z glasbo. Bog ga je obdaril z velikim talentom in s krasnim basom. Zato mu ni bilo treba dolgo kaplanovati, postal je stolni dirigent v Mariboru, potem, ko je dovršil še glasbeni študij v Švici. V Mariboru je delal preko svojih moči. Bil je ves srečen, ko je mogel orglati in peti v čast božjo. Zaslovel pa je tudi kot govornik. Z lepim močnim in mirnim glasom je učil vernike in spoznali smo, da je velik pedagog. Sredi dela si je pa zaželel mirnega dušnega pastirstva. L. 1913. je dobil našo faro, Sv. Marjeto pri Rimskih toplicah. Ko je prvič pel sv. mašo, smo ga spoznali: vesel je bil, ko je mogočno zapel glorio, pridigar je bil, ko je pel evangelij, veličastno je bilo predglasje, resno izpreminjevanje in v vsej ponižnosti je prejel sv. Reš. Telo. Takrat smo prvič res doživeli sv. mašo. Pa ne samo v cerkvi, tudi izven nje je bil mož na mestu. Zvest Slovenec je bil, ko je že vsa okolica plavala v nemčurstvu in agilen je bil ob majski deklaraciji.

V zadnjih letih pa je opešal. Skromno je živel v revni fari in pešal je, dasi ni bilo tega opaziti. Prikrival je svojo bolezen. Nekoč je šel na obhajilo, potem pa opešal. Šel je v bolnico. Ko pa je spoznal, da bo treba umreti, si je želel domov. Popoldne je prišel in šel sem k njemu. V nizki sobici je ležal in težko je dihal. Tu pa tam je hotel zakašljati, prijel je za odejo, pogledal in tiho trpel dalje. Predno je zvonilo Ave Marija, je zaspal. Zaplakala je cela dolina, srca so zastajala in nevarno so se ljudje spogledavali. Dolgo v noč smo molili.

V nedeljo je bil pogreb. Zbralo se je dvajset tovarišev duhovnikov, med njimi univ. prof. dr. Slavič, ki se je v prelepem govoru poslovil od pokojnika, msgr. dr. Jerovšek, dr. Kimovec, domači dekan dr. Krulc, zlatomašnik Janžek in drugi, dalje zastopnik okr. glavarja, uradniki sodnije in drugih oblasti, Orli, gasilci, polnoštevilna šola in ogromno občinstvo od blizu in daleč.

Slovo od vsem tako dragega pokojnika na pokopališču je bilo pretresljivo; vse je jokalo. Ves popoldan so hodili ljudje na grob, še pozno v noči, ko so se vračali fantje k počitku, so šli še enkrat na pokopališče po slovo k dobremu duhovnemu očetu. Naša dolina je sedaj pusta in prazna, jesen je legla na naše duše... D. U.

In zopet stanovanjsko vprašanje.

Maribor, 10. okt. 1926.

Prošle sobote zvečer in na nedeljo smo se stanovanjski najemniki v Mariboru znova pečali s stanovanjsko krizo in kako jo rešiti. Bilo je mnogo stvarnega, a žal, da ej vmes mnogo nestvarnih besed, ki bi znale naši pravični borbi škodovati. Zato si dovoljujem kot stanovanjski najemnik napisati danes nekaj odgovor na vsa naša razmotrivanja v teh dnevih.

Javna seja društva stanovanjskih najemnikov v soboto zvečer je precej časa potekala stvarno. Ko pa so se k besedi oglašili socialisti, je seveda vsa stvarnost nehala. Ti so namreč to sejo zopet porabili za to, da so uganjali demagogijo kot da so oni edini zaščitniki najemnikov, vse drugo pa je proti njim. Natrosili so toliko laži, da je bil predsednik Mohorko prisiljen jih zavrniti in priznati, da so posebno očitki socialistov proti poslancem SLS neutemeljeni. Mi pa na očitke, ki so jih socialisti ob tej priliki prav pobalinsko metali proti SLS sploh ne odgovarjamo, ker se danes v Mariboru na neresne socialiste noben resen človek ne ozira več, ker vidi, da jih je samo jezik, drugega pa nič. — Ravnatelj kaznilnice g. Vrabl, se je izjavil proti zaščiti bančnih uradnikov, češ, da so bančni uradniki uradniki podjetij, ki naj sama skrbe za stanovanja svojih uslužbencev. Izjavil se je tudi proti zaščiti duhovnikov, češ, da imajo dovolj stanovanj na velikih cerkvenih posestvih.

»Aufmarsch«, ki so ga socialisti za današnjo nedeljo napovedali, ej prav klavno izpadel. Zborovanja v Gambrinovi dvorani so se do polovice navzočih udeležili drž. uradniki. Socialisti so seveda s svojo rdečo zastavo mislili, da bo šlo vse za njimi in so bili toliko korajžni, da so na shodu javno povedali, da jim je vsa stanovanjska beda in govorjenje o njej le sredstvo, da dobijo pri volitvah v obč. zastop večino in občino zopet v roke. S svojim nastopom pa so se le osmešili in so drž. nastavljenici po zborovanju ostali v dvorani in se razgovarjali o svojih stanovskih zadevah, socialisti pa so šli na cesto in domov! Ob tej priložnosti moramo pa opozoriti odbor stanovanjskih najemnikov, da je s tem, ko je svoj shod združil s socialističnim tamtamom, zelo škodoval svojemu lastnemu delu in se je pokazal, da je sam pod vplivom socialističnih demagogov. Čudimo se predsedniku g. Mohorku, ki dopušča, da socialisti delajo iz strogo stanovskega skupnega zastopstva — politično. Ker nečemo škoditi dobri stvari, ne bom danes obširneje o tem razpravljati, rečem pa, da velika večina stanovanjskih najemnikov ni zadovoljna s to popustljivostjo odbora proti socialistom. S svojimi izpadi proti duhovništvu in z zahtevo, da se tudi cerkvene hiše pritegnejo pod območje stanovanjskega zakona, pa so socialisti skupno z dr. Vrablom napravili udarec v vodo. Cerkvene hiše so cerkvena last, cerkev jih upotreblja izključno za svoje nastavljenice. Kaj Vam tukaj ni prav?

Demagogija s kaldrmino. Poleg mnogih drugih demagogij je bilo v govoru na tem socialističnem shodu zahtevano, naj občina uporabi kaldrmino za zidanje stanovanjskih hiš. Kako so mogli socialisti obč. svetniki staviti to zahtevo, je nerazumljivo. Ali so tako nevedni, da res ne poznajo položaja. Če je to, naj raje molčijo. Ako pa to delajo z namenom, zavajati občinstvo v zmo-to, ej demagogija najmilejši izraz, ki ga za to služijo. Resnica je namreč glede kaldrmine tale: S posebnim zakonom je določeno, da dobe mesta, ki imajo carino, del dobička in sicer le za popravo cest, ki vodijo k carinarni. Država sama oddaja po licitaciji ta dela, država sama izplačuje izvršena dela. Ako občina ne potrebuje kaldrmine, tedaj zapade belgrajski občini v korist. Evo resnice, ki jo tudi socialisti dobro poznajo. Zdaj pa naj občina zida s kaldrmino, če more.

Občina, zidaj! Ta zahteva se je na teh zborovanjih redno poudarjala. Ni pa bilo nikogar, ki bi obenem razložil, da je občina pod vodstvom župana dr. Leskovarja dozdaj storila vse, kar je sploh bilo mogoče, da pa je občina tudi še za naprej pripravljena zidati, a občani naj se pripravijo na žrtve. Občina mora za kapital, ki ga naj še nadalje uporablja za zidanje stanovanjskih hiš, dobiti kritja. Ako bi gostobesedni socialisti tu

prišli s kako pametno besedo in povedali, da ni dovolj le zahtevati, ampak tudi občini dajati, da more zidati, bi bolje reševali stanovanjsko akcijo.

Bodimo resni! Enkrat sem že poudaril, da je nujno potrebno priti na resno reševanje tega vprašanja in opustiti vsako hujskanje na eni in na drugi strani. Zal moram konstatirati, da se je v soboto in nedeljo na škodo celi naši stvari pokazalo pri nekaterih, posebno iz socialističnih vrst, premalo resnosti. Na nas ostalih najemnikov je, da odstranimo take ljudi, ki jim ni za rešitev naše stanovanjske bede, ampak le za svojo politično domeno. Društvu stanovanjskih najemnikov, ki je na svojem zboru pred kratkim itak postavilo svoje zahteve, ni potreba capljati za rdečo zastavo, ki ga nikdar ne bo vodila k uspehom. Politično neopredeljeno društvo brani v korist vsakega in vseh stanovanjskih najemnikov, mi pa bomo podpirali vsi brez razlike svoje skupno društvo. Le tako bomo uspeli. — Stanovanjski najemnik.

Splav razbil pontonski most.

Pod Ptujem pri Sv. Marku se ej pripetila zadnja sobota krog poldne nesreča, ki bi bila lahko usodopolna. Vojaštvo ima pod Ptujem vaje in so zgradili pionirji pri Sv. Marku pontonski most.

Dolžnost bi bila, ako je zgrajen most preko Drave, da se opozori na to splavarje potom časopisja ali pa s stražo. Pred prevratom je bila v takih slučajih pred Ptujem straža z rdečo zastavo in čolnom, da ej svarila in ustavljala splavarje. Sedaj zasadijo pri Ptuju okroglo rdečo tablo ob Dravi brez posebne straže. Večkrat stoji ta svarilna tabla in splavarji vozijo mirno od Ptuja naprej, ne da bi naleteli na kak vojaški most ali vojaške vaje.

V soboto zjutraj se je odpeljal iz Maribora proti Ptuju splav lesnega trgovca iz Dravske doline, ter zdrčal mimo one table naprej. Pred pontonskim mostom je ovinek in so zapazili splavarji nevarnost, ko se ji ni bilo mogoče več izogniti. Splav se je zaletel na sredino mosta s tako silo, da je iztrgal štiri pontone in eden je celo padel na splav. Z odtrganimi pontoni je odplavalo po Dravi tudi hlodovje, ki je bilo položeno preko pontonov. Splavarjem se ni nič zgodilo, pač pa so se potrgala na splavu vsa vesla razun enega. Splav je plul proti Varaždinu in pod njim pontoni, katere so polovili pod Varaždinom.

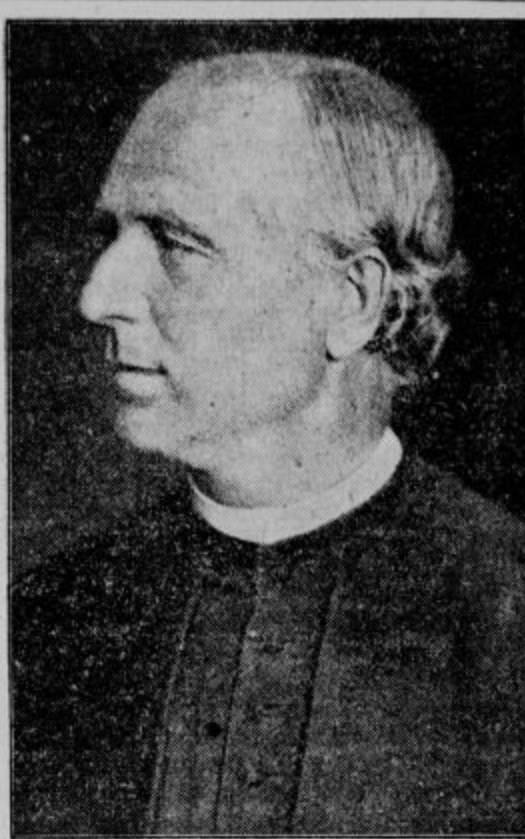
Pet minut predno je trčil splav ob most, je korakalo preko mostu sto vojakov, ki imajo tamkaj vaje. Kakor že omenjeno, moralo se bo v slučajih pionirskih vaj bolj temeljito opozarjati splavarje, sicer se utegne zgoditi še kaka večja nesreča.

Ali gre za zločin?

Že v noči od 21. na 22. septembra t. l. je izginila nenačdoma zakonska žena Roza Sešerko, po domače Muršec, v Spodnjem Grajskaku, župnija Vurberg pod Mariborom. Kake vidne sledi o nasilni smrti omenjene ni, pač pa je vse po Vurbergu resnega mnenja, da gre v tem slučaju za zločin, ki se bo že kako pojasnil.

Požar in povodenj.

V soboto 9. oktobra ob 10. uri zvečer je pogorela preša na posestvu Franca Tašnerja v Črudi, župnija Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Radi močnega viharja so bila v veliki nevarnosti tudi druga sosednja poslopja, vendar se je posrečilo, jih rešiti. Ogenj je nastal vsled neprevidnosti pri prešanju. — Zadnja povodenj je občutno zadela mlinarja Franca Kočmuta v Trnovcih. Valovje mu je izpodjedlo ter odneslo močni betonski jez pri mlinu. Nato se je podrl široki nasip, voda je izruvala pilote ter odnesla veliko zemlje. Jez je vsled te poškodbe sploh neraben in mlin ne more mleti, ker nima vode. Popravila bodo zahtevala izredno veliko vsoto.

Andrej Hlinka, voditelj bratske slovaške ljudske stranke.

Tatinska in tolovajska tolpa na delu.

Pogoste tatvine ter vlomi v ptujskem okraju pričajo, da se klati ter skriva po teh krajih dobro organizirana tolovajska družba. V zadnjih treh letih so ti zlikovci vlomili pri raznih posestnikih in pokradli: konje, vozove, obleko, denar in sploh vse, kar jim je prišlo pod roko. Pretekli teden je vlomila ta banda že četrtič pri posestniku Petru Rojku v Muretinah. Prvič mu je bilo pokradeno vse zrnje, drugič živinska in konjska oprema, tretjič vse gospodarsko orodje in sedaj četrtič vse obleka ter denar.

V temnih nočeh, ko od dela trudno prebivalstvo trdno zaspí, navežejo ti lopovi na vratih droge, da bi v slučaju vzbujenja nikdo ne mogel tako hitro iz hiše na prosto. Ko opravijo to delo, vderejo v zadnje izbe, kjer shranjujejo kmetijski ljudje boljše obleko ter perilo in poberejo vse. Oropali so že tudi več trgovin.

Na Forminu n. pr. je udrila ta banda pri posestniku Trunku, kjer so bile doma samo ženske. Vlomili so bili maskirani in oboroženi z vojaškimi puškami in so prisilili prestrašene ženske, da da so jim odprle vse shrambe in izročile težko prihranjeni denar. Med izropavanjem Trunkovih je streljala tolovajska straža na sosedovo hišo, ker je oddal sosed par strašilnih strelcev. Kovač Podlesnik od Sv. Marjete je naletel v noči slučajno na te tolovaje, ki so ga iz bojazni pred izdajo pograbil in bi ga bili ubili, da mu niso na kričanje priskočili na pomoč domači fantje.

Orožništvo si prizadeva na vse kriplje, da bi izsledilo te tolovaje, a so bila vsa tozadevna dose-danja prizadevanja zaman.

Prebivalstvo po celem ptujskem okraju je v velikem in upravičenem strahu in po vaseh strajjo ljudje svoje imetje po cele noči.

Kupujte srečke za društveni dom v Trbovljah!

Dr. Fr. Sušnik:

Ob spominu na Koroško

(Govor na Einspielerjevem večeru Jugoslovanske Maticice v Mariboru.)

Pravljice pravijo, da spijo v zemlji zakladi. Nihajo v zemlji in padajo in se dvigajo. Kadar se dvignejo v bajni noči, takrat zacvetijo goreče kresnice nad zemljo in vabijo izvoljenca. In če ga ni, in če vreden ni, zopet zdrkne zlato globlje v nedrija zemlji.

Tam za Celovcem smo svojo kraljevsko krono zakopali, da smo prišli brez nje pred svojega kralja Karadordeviča.

Ker Koroška ni poslednja med jugoslovanskimi hčerami.

Ko so se začele prve srbske vstaje in so se razbegli Karadorde in njegovi prijatelji mimo Maribora, je celovski kaplan Urban Jarnik našel zveze z njimi in se takrat — pred več ko sto leti — s srbskimi borci za svobodo sestajal v Celovcu.

Pred več ko sto leti, ko se je jedva svitela zarja srbske svobode, je takratni celovski kaplan Urban Jarnik od Zile kazal Karadordevim borcem naše meje.

Ni Koroška poslednja med jugoslovanskimi hčerami.

Ko so se ozkosrčneži v Ljubljani pravdali za črke in kazali program za ono veliko vrgredno leto 1848., je od Zile župnik Matija Majar zaklical na zbor ne le Slovence, temveč tudi Srbe in Hrvate v kulturno in jezikovno edinstvo; zaklical na zbor ves ogromni slovanski svet: da se druži v en jezik edinstvenega naroda slovanskega.

Eden največjih panslavistov, največji slovanski panslavist je bil koroški župnik Matija Majar.

In ni Koroška poslednja med slovanskimi hčerami.

Kar so zmogli komaj najkulturnejši narodi, to je dala Koroška Slovencem. Mohorjeva družba je delila v svojih rodovitnih letih vsakemu desetemu Slovencu po pet in šest knjig letno. Tako je veliki škof Slomšek blagoslovil Koroško, da ni bila le mati, temveč še tudi krušni oče slovenske duše.

In ko so v šestdesetih letih slovenske Muze blodno iskale besedo, so se zatele na Koroško k Janežiču, tako da je bil Celovec desetletje središče slovenske književnosti.

Da, takrat je Rož še cvetel, takrat je Rož še veselo pel, ker še ni bilo žalostne pesmi gor čez jezero.

Tekmovala sta Št. Jakob in Sveče; Št. Jakob z Janežiči, Sveče z Einspielerji.

Tekmovala so Sveče z bodrim Št. Jakobom; Ko se je Št. Jakob ozaljšal z Miklovo Zalo, so se Sveče postavile z ogromnim slovanskim taborom.

Od Primorja in iz Ljubljane, iz Srema, Hrvatske in Stajerja so navreli častiti gostje na veliko slavjansko slavlje v Sveče, da počastijo zlatomašnika Andreja Einspielerja, da se poklonijo očetu koroških Slovencev.

Izmed stoterih je bil najlepši pozdrav velikega Jugoslavana Strossmajerja »svojemu slavnemu prijatelju Andreju«, pozdrav, ki je najsijajnejša zahvalnica koroškemu slovenskemu duhovniku.

To je bilo pred 39 leti, ko je sivel naš koroški Krek Andrej Einspieler, soustanovitelj Mohorjeve družbe, ustanovitelj »Mira«

organizator in pisatelj, ljubljani in preganjani, oče in kralj slovanskih koroških src.

Še en pozdrav je prišel takrat na Andrejevo zlato mašo. Pisal ga je Ivan Resman, drobno pisemce in pravi:

Dr. Toman mi je še dečku rekel tole: Fant, kadar slišiš ime Einspielerjevo, takrat se odkrij!

Kadar slišiš ime Einspielerjevo, takrat se odkrij!

Ko so prišli pred 39 leti na zlato mašo Andrejevo slavjanski gosti, jih je v Celovcu pozdravil Gregor Einspieler:

Pozdravljam vas v Celovcu na slovanski zemlji.

Kakor zavris prebujene koroške duše je bil ta ponosni pozdrav,

takrat, ko je sivolasi Andrej izročal ključke koroške deščine nečaku Gregorju.

»Fant, kadar slišiš ime Einspielerjev, tedaj se odkrij!«

Od Višarj do pod Veliki Klek, od Beljaka, Podkloštra in Celovca do Tinj in do Pliberka so šla koroška pota Gregorja Einspielerja.

Kakor orač in sejavec je bil, da so bile brazde ko valovi razdražanega morja.

Zdaj so hodile množice na tabore Gregorja Einspielerja.

Njegov »Mir« jim je bil nedeljska epistola. V njegovem političnem in gospodarskem društvu so kovali orožje za bran.

Nasprotniki so ga ubijali denarno z neprestanimi tiskovnimi tožbami;

obdoližili so ga celo političnega uboja;

po avstrijskem poslaništvu so iz Petrograda lansirali vest, da dela z ruskim denarjem na popravo slavljenu.

Gregor pa je gojil politično in kulturno

deščino strica Andreja, še poslednjič tik pred svetovno vojno pri Sv. Katarini nad Pliberkom skupno s Krekom sporočil tisočerim zbranim iz Podjune in Roža:

Koroški Slovenci! Na jug uprite oči! Na jugu je solnce, na severu mraz!

Tako je gojil Gregor dedščino strica Andreja, dokler je ni moral izročiti za krvniško diplomatsko mizo, da je bila diplomatom za drobiž in za napitnino.

Dokler ga niso pregnale nemške tolpe, ga do golega oropale, mu uničile vse premoženje do zadnjega zrna; sorodniku pa, ki mu je hotel rešiti vsaj nekaj, požgali domačijo.

Kakor ubežni kralj, izropan in preganjan, je med nami poslednji koroški tribun iz rodu Einspielerjev.

»Fant, kadar slišiš ime Einspielerjev, tedaj se odkrij!«

Ker to so bili graničarji slovanski, obsojeni na smrt.

In so Sveče in Rožna dolina le še Solzna dolina in je koroška pesem le še zvon ubit.

Ko bi bil vedel pred 39 leti na oni veličastni zlati maši Andrejevi, da jo bo on daleč, daleč od Sveč slavil!

Zato molimo:

Da bi še demantno mašo brall!

In da bi jo v Svečah brall!

V velikem slovanskem slavlju kakor gospod Andrej je zlato brall!

Da bi koroško veliko mašo brall!

O, saj koroška pesem ni zvon ubit. Saj je le krona zakopana.

In pravljice pravijo, da v bajnih nočeh plameneče kresnice vabijo izvoljenca.

Zdaj bomo bdeli in čuli, da še tudi s slovansko kraljevsko krono od Gospe svete okramo našega kralja.

Dnevne novice

★ **Voditelj lužičkih Srbov v Jugoslaviji.** Pastor Šveja iz Budišina, voditelj lužičkih Srbov, se te dni mudi v Jugoslaviji. Prepotovali hoče vso državo in proučiti kulturne in gospodarske razmere. Obiskal bo vsa večja mesta in pride tudi v Ljubljano.

★ **Vseslovanski mestni kongres.** L. 1928. se bo vršil v Pragi prvi kongres vseh slovanskih mest; zastopana bodo tudi jugoslovanska mesta.

★ **Umrl je v Železnikih nad Škofjo Loko** v ponedeljek ob 11. uri ponoči po daljši težki bolezni v visoki starosti 80 let g. Anton Hafner, trgovec in veleposesnik ter dolgoletni podnačelnik ondote Hranilnice in posojilnice. Pokojnik je bil tast g. prof. dr. V. Rožiča te robče spoštovan mož poštenjak. Pokopali ga bodo danes popoldne ob štirih. Naj počiva v miru!

★ **Imenovanje na višji pedagoški šoli v Belgradu.** Za honorarnega profesorja zgodovine umetnosti na višji pedagoški šoli v Belgradu je imenovan dr. Milan Glavinč, načelnik v prosvetnem ministru.

★ **Izpitni na modroslovni fakulteti v Belgradu.** Proforski svet belgrajske univerze je poslal prosvetnemu ministru predlog, da se uredba o polaganju izpitov na modroslovni fakulteti usoglasi s potrebami našega srednješolskega pouka.

★ **Smrtina kosa.** Gosp. Antona Kajfeža v Kočevju je zadel hud udarec. V Opatiji, kamor je šel iskat zdravja, je umrl njegov 20-letni sin g. Ivan. Truplo pokojnega bodo prepeljali v Kočevje, kjer se bo vršil pogreb v četrtek, 14. t. m., ob pol 5 popoldne. Pokojniku svetila večna luč, preostalim naše iskreno sožalje!

★ **Nove poštne zveze.** Zaradi sprememb železniškega voznega reda in uvedbe novih poštних zvez je Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani izdala novo knjižico »Poštne zveze«. Knjižico je priložen tudi poštni zemljevid. Ni samo priporočljivo, celo potrebno je, da se sežejo po tej praktični knjižici ne le trgovci, industrijci in razni zavodi, tudi za posameznike, predvsem za turiste je važno, da imajo na razpolago priročni pregled, kod in kedar redno vozijo poštne vozniki bodisi s konji, bodisi z avtomobili. Ker je le malo izvodov v prometu, je umestno, da si interese čimprej preskrbe potrebni pripomoček. Z zemljevidom vred stane le 20 Din. »Poštne zveze« prodajajo v Ljubljani Jugoslovanska, Kleimayer & Bambergova in Narodna knjigarna ter pošta Ljubljana 3, drugod pa pošte, ki se nahajajo v prometnejših krajih.

★ **Radio.** Naznanilni list poštne ravnateljstva v Ljubljani objavlja v st. XXXIII. tek. leta »Pravilnik o brezžičnih prejemnih aparatih za privatno uporabo.«

★ **Koroška številka »Nar. Dela«.** Zadnja številka zagrebškega »Nar. Dela« (z dne 10. X.) je posvečena Koroški. Na prvi strani prinaša v črni robu dr. Pregljevo pesem »10. X. 1920. — 1926.« in uvodnik, v katerem poziva na kulturno delo za koroške Slovence. Dalje prinaša članke: Dr. St. Tuma: »Narodna i jezična granica u Koruškoj«; dr. E. Turk: »Politička sudbina koruških Slovencev u prošlosti«; dr. Ivan Grafenauer: »Koruška u slovenačkoj književnosti«; poleg tega prinaša tri M. Gasparrijeve koroške motive, sliko Gospe Svete iz l. 1677. in sliko Gregorja Einspielerja. — K sliko »Iz naše tužne Istre« bi pripomnili, da Idrija ne leži v Istri, marveč spada k Goriški (preje h Kranjski).

★ **Živinorejska zadruha v Seleh nad Škofjo Loko** priredi dne 18. t. m. (na Lukeževo) premovanje goveje živine. Za prodajo bo na razpolago nekaj bikov. Živinorejci so vabljeni, da se prireditve udeležijo. Zunanji obiskovalci imajo avtozvezo z gorenjem v nedeljo ob 4 s postaje Škofja Loka.

★ **Tatvina dolarskih pisem.** Te dni je došlo na pošto v Kamniku pismo iz Amerike na neko osebo v okolici. Nekdo pa je pismo odprl, izmaknil dolar, ki ga je dotična oseba poslala za sv. mašo po svoji materi. Pismo je dal nato v novo ovojnico in oddal na pošto v Kamniku, pa si tako potolažil vest.

★ **Zdravilišče za delavce.** Belgrajski OUZD je kupil v kopališču Koviljači sanatorij Stražilo. Nakup je osrednji urad v Zagrebu potrdil.

★ **Desetletnica človekoljubnega dela.** Minolo nedeljo je praznovala 10 letnico svojega dela Liga za varstvo mladine v Zagrebu. Pokrovitelj Lige je zagrebški nadškof. Liga ima svoj dom, v katerem je prostora za 30 otrok.

★ **Ureditev delovnega časa.** Vse Delavske zbornice naše države so se obrnile na ministrstvo za socialno politiko z zahtevo, da se v bodoče strogo izjva zakon o zaščiti delavnih sil in delovnem času; dovoljevati se ne smejo več nobene izjeme.

★ **Izpopolnitev meteorološke službe.** Priстойna ministrstva so odločila, da se po vsej državi izpopolni meteorološka služba. Ustanovi se cela vrsta novih vremenskih postaj, dosedanje pa se opremijo z novimi, boljšimi aparati.

★ **25 letnica Jov. Antonijevega.** Član belgrajskega Nar. gledališča Jovan Antonijević je praznoval sinoči svoj 25 letni umetniški jubilej. Jubilar je bil rojen v Čačku 1882. l.; iz pete gimnazije je odšel k gledališču. Več

let je deloval v novosadskem gledališču, potem pa v Belgradu. Igra predvsem vloge narodnih junakov.

★ **Kreditni za strokovne šole.** V trgovinskem ministru so se odobrile subvencije za posamezne obrtne šole v svrhu opreme in raznih nabav. Odobrilo se je tudi izplačilo honorarjev tistim učiteljem na obrtnih šolah, ki predavajo splošne predmete.

★ **Tobačna tovarna v Ljubljani** razpisuje dobavo in pokladanje hrastovih parketov v pisarnah, v skupni izmeri okrog 300 m². Ponudbe, kolekovane z 5 Din, je predložiti najkasneje do 20. t. m. Parketne desice morajo biti iz popolnoma suhega lesa brez grč in razpok. V ponudbi je navesti velikost desice in ceno za 1 m². Vsa podrobnejša pojasnila se dobe v ekonomatu tobačne tovarne.

★ **»Radelin«** Najidealnejše sredstvo za odstranjenje rje iz perila. — Zajamčeno ne razjeda tkanin. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

□ **Najboljše čevlje KARO** dobite Maribor, Koroška cesta 19 in 1. oktobra tudi Aleksandrova 23 v trgov. Sl. Černetič.

Nuina prošnja za opustošeni kraj Žiri.

Dne 27. septembra 1926. je zadel Žiri nesreča, o kakršni najstarejši zapiski in najstarejši ljudje ne vedo povedati. Če zasledujemo zgodovino našega kraja za stoletja nazaj, ne najdemo sledu o taki katastrofi. Vode, ki so nastale zaradi utrganega oblaka in ki so deloma privrele iz zemlje, so uničile tretjino rodovitnega sveta, od okroglo 7000 ha sveta je okrog 2000 ha opustošeno. Vode in plazovi so uničili 37 stavb, izmed teh 19 hiš; poleg tega je uničenih še 7 žag in 6 mlinov. Z največjim trudom in ogromnimi žrtvami zgrajena električna centrala je zopet porušena. Odplavilo je velikanske množine rezanega in tesanega lesa, več glav živine, uničenih je mnogo gozdov; vsa pota do polja in gozdov so uničena. Cela vrsta družin je trpela strašno škodo na obliki in živilih; beda pri njih je nepopisna, ker je večina od njih brez sredstev za preživljanje. Od prizadetih so večinoma mali posestniki in obrtniki, večji del jako zadolženi.

Izključeno je, da bi se težko prizadeti kraj opomogel v doglednem času s svojimi lastnimi močmi; saj ga skoro ni Sloveka v Žireh, ki bi ga ne bila zadel nesreča pri tej povodnji na en ali drug način. Razdejane je tako strašno, da mnogi v svojem obupu niti ne mislijo več na možnost obnove svojega gospodarstva. Veliko jih je, ki mislijo na izselitev iz tega nesrečnega kraja. Toda ko bi imeli sredstva za to! Mnogi so si namreč rešili komaj golo življenje.

V tej strašni nesreči se je sestavil občinski pomožni odbor za poplavljenec, da bi nabiral milodare in jih razdeljeval med ponesrečence. Pomožni odbor za poplavljenec nikakor ne računa, s tem, da bi mogel nabrati toliko milodarov, da bi bilo mogoče v kratkem času vsem nesrečnikom popraviti ogromno gospodarsko škodo. Toda obenem pa računa podpisani odbor z vso gotovostjo, da dela v zmislu in po želji vsega slovenskega naroda, ako se trudi za gospodarsko obnovo velikega obmejnega kraja Žirov.

Rojaki! Nikdar ne pozabite, da smo v Žireh na jugoslovansko-italijanski meji in da ni vseeno tudi za ostale naše brate, ali je na tem kraju opustošena zemlja, kjer se bodo morda skrivali in pohajkovali delomirni, nezadovoljni in revni postopaci, ali pa bosta še nadalje tu živila krepak poljedelec in obrtnik, ki ljubita svojo zemljo in ki bosta tudi za nadalje najboljša obramba naši meji.

Prosimo Vas, prispevajte po svojih močeh za zopetno povzdigo našega kraja! Hvaležni Vam bodo Žirovci, hvaležni Vam bodo potomci, sedaj živčnih poplavljenec, hvaležni Vam bo lahko ves slovenski narod, da ste mu pomagali ubraniti lep del slovenske zemlje pred opustošenjem.

Žiri, dne 7. oktobra 1926.

Za občinski pomožni odbor v Žireh:

Franjo Primožič, predsednik, župan; Josip Logar, podpredsednik, župnik; Ivan Kavčič, podžupan; Valentin Poljanšek, obč. svetovalec; Matija Cankar, obč. odbornik; Anton Kopač, lesni trgovec; Franc Peternel, posestnik.

Ljubljana

□ **II. Prosvetni večer**, ki bo obenem »Koroški večer«, bo v petek ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Program je pešter, na kar opozarjamo vse prijatelje koroških Slovencev.

□ **Predavanje s filmom o »Potovanju v Lurde«**, ki se vsled nastalih ovir ni moglo vršiti v ponedeljek v Krekovi prosveti, bo danes zvečer ob pol osmi uri istotam. K veleznimivemu predavanju uljudno vabi odbor.

□ **Mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani.** Ni dolgo, ko je bila priobčena v časopisnih notica o nepravilni razporeditvi pouka na osnovnih šolah v Ljubljani, osobito na III. deški osnovni šoli na Vrtači, ter se je apeliralo na merodajne kroge, da tej pogreški posvečajo večjo pažnjo in pouk pravilno uredijo. Ugotoviti se mora, da se nihče ne zgane in nam ni znano, ali merodajni faktorji ne razumejo ali nočejo razumeti naše prošnje. Ta neekonomična razporedba pouka sigurno ne odgovarja pravilnemu vzgojnemu načelu, ker se dogaja, da deca vkljub svoji šibkosti mora presedeti 5 do 6 ur v šolskih klopih in to en dan popoldne, drugi dan popoldne ali nasprotno, tako, da ponajvečkrat deca kakor starši ne vedo, kdaj se pouk sploh vrši. Tako menjajočo razporedbo pouka moramo z ozirom na našo dečo grajati, kajti otežkočeno je s tem tudi gospodinjstvo, ker mora deca čisto uživati še neprekuhanjo, postano ali pogreto hrano, kar je pa predvsem odvisno od oddaljenosti doma od šolskega poslopja. Naprošamo ponovno zgorajšnji naslov, da merodajni faktorji, kateri so za to poklicani, poskrbe, da se takoj vpelje reden pouk samo v dopoldanskih urah

za nižje razrede šoloobveznih otrok in upoštevati predvideno prošnjo predvsem ob prihodu temnih zimskih popoldanskih dni. — Prizadeti starši.

□ **Primarij kirurškega oddelka dr. Fr. Derganc** ne ordinira do 21. oktobra t. l.

□ **Brezplačno pregledovanje jajc na trgu.** Mestno tržno nadzorstvo razglašja: Občinstvo se opozarja, da bo mestno tržno nadzorstvo odslej dnevno do pol desetih jutraj, izvzemši nedelje, brezplačno pregledovalo jajca, ki jih kupijo stranke na trgu. Vsakdo, ki se hoče poslužiti pregleda, naj se zgłosi v pregledovalnici jajc, ki se nahaja na Vodnikovem trgu med manufakturnimi lopami.

□ **Izjava.** Podpisani izjavljam, da nisem v nobeni zvezi niti z dopisom pod naslovom: Razkrinkovalec dolarskih tatvin poštne uradnik Milan Detela pod milim nebom, ki je izšel v »Napreju« dne 17. septembra 1926, niti s kakim drugim tozadevnim dopisom v »Napreju«, Prosil sem uredništvo »Napreja«, naj opusti vsako pisarenje o moji osebi. — Milan Detela, vpok. poštne uradnik.

□ **Vinotoč Viktor Sedej**, Kolodvorska ulica 26. Točijo se pristna bela, rdeča in črna vina po nizkih cenah.

□ **Cenjene dame!** Preden kupite moderen plašč, se prepričajte, da ga dobite najceneje le pri tvrdki Fr. Lukič, Pred škofijo 19.

Maribor

□ **Starešinski sestanek.** Danes zvečer ob 20. uri bo starešinski sestanek kat. akad. starešinstva v zdravniški sobi kolodvorske restavracije. Pridite vsi! Bog živi! Tajnik.

□ **Spominska knjiga**, ki so jo izročili Mariborčani prostu g. Einspielerju preteklo soboto, obsega na uvodnem mestu poklonilo, ki ga je zložil dr. Sušnik, katero se glasi: »O, Tvojo zlato krono smo videli zakopano ob Zili v rožni Solzni dolini, v Celovcu in Tinjah, podjanski dolini, kakor semena biserje razmetano. O, v Tvojo zlato krono smo solzne jagode stkali, ob Zili in v Rožu, ob Tinjah in pod Peco smo jih nabrali.« — Nato slede podpisi odbornikov Jug. Matice v Mariboru, podpis škofa dr. Andreja Karlina, posameznih članov stolnega kapitlja in duhovščine v Mariboru, podpis velikega župana dr. Oto Pirkmajerja, raznih upravnih, sodnijskih in drugih državnih oblasti; končno pa še podpisi udeležencev Einspielerjevega večera. Spominska knjiga je obenem povzročila zbirko več tisoč dinarjev za narodni sklad Jug. Matice.

□ **V cerkvi sv. Alojzija v Mariboru** se je s 1. oktobrom začela redna služba božja, ki se bo do 30. junija vršila po sledečem redu: Ob nedeljah in praznikih ob 5 tiha sv. maša, ob pol 6 sv. maša s petjem, nato pridiga; takoj po pridigi še ena tiha sv. maša; ob 8 služba božja za državno moško učiteljsko, ob 9 pa za žensko; ob 4 popoldne večernice, ob nedeljah tudi krščanski nauk. Ob delavnikih pet minut pred 6 tiha sv. maša, ob četrta na 7 druga tiha sveta maša. Ob sobotah in dnevih pred prazniki kakor doslej v mraku večernice. Od 1. do 4. oktobra, veliki teden in konec junija je cerkev zaradi duhovnih vaj zaprta.

□ **Ekshumacija.** Krasna, nova in prostorna grobnica za člane Tschelligijeve družine na Slov. Kalvariji je gotova. V ponedeljek je bila prepeljana s starega mestnega pokopališča na novo grobnico velika plošča z imeni umrlih. Te dni se bo vršila ekshumacija 12 članov Tschelligijeve rodbine, ki bodo prepeljani na Kalvarijo.

□ **Zasačen vlomilec.** V ponedeljek zvečer so zasačili v podstrežju stanovanja profesorja Cimermana nekega moškega, ki je hotel pokraški tam obeženo perilo in obleko. Poklicana je bila takoj policija, ki je vlomilca aretirala. Je to že star znanec policije, Ivan K., ter je dospel preko meje brez potnih dokumentov.

□ **Povečanje »Trgovskega doma«.** Lastnik »Trgovskega doma« g. Pregrad namerava zopet povečati svoje prodajne lokale. Na dvorišču zida veliko skladišče, kamor pride v spodnjih prostorih tudi prodajalna za možko in žensko konfekcijo. Tvrdka namerava konfekcijo, kakor tudi obleke po meri, sama izdelovati. Na pomlad prične g. Pregrad zidati v Cotovi ulici prizidek, ki bo popolnoma spremenil dosedanje lice hiše v lepo in importantno stavbo.

□ **Studenci pri Mariboru.** Kakor smo že poročali, se vrši v nedeljo, 17. oktobra, ob pol 4. uri popoldne v Studencih pri Mariboru, Dr. Krekova cesta 24 (vis-a-vis delavnice drž. železnice) v gostilni g. Gačnik vinska trgatvena družena z veselico, ki jo priredi Kat. slov. izobraževalno društvo v Studencih v prid »Katoliškega doma« v Studencih. Spored veselice je jako zanimiv in vstopnina je zelo nizka. Vsak, ki želi dobrega in poštenega razvedrila, naj pride.

□ **Začetek mariborske gledališke sezone.** Ker se je morala pravočasna otvoritev radi odhoda vojne godbe odgoditi, je storiло vodstvo gledališča vse potrebne korake tako, da se bo lahko začela sezona menda še koncem tega tedna.

□ **Plesna skupina Kratina iz šole Helldrau-Laxenburg** priredi turnejo po Jugoslaviji in nastopi okoli 25. oktobra tudi v mariborskem gledališču.

□ **Polijski drobiž.** Tekom včerajšnjega dne je izvršila mariborska policija tri aretacije in sicer eno radi goljufije, radi vloma in radi beračenja. Prijavljenih je bilo 22 raznih slučajev, med temi dve tatvini, več javnih izgrediv, nekaj prestopkov cestno policijskega reda in sličen drobiž.

□ **Ukradena svetilka.** Neznani zlikovci so ukradli na Tržaški cesti ob vhodu v dr. Verstovškovo ulico svetilko z lesene barikade, ki je postavljena ob izkopanem jarku za kanal. Ker so noči zelo temne, se bi lahko dogodila težka nesreča, da je zavozil kak voznik v jarek.

Celje

□ **Koncert.** Znameniti bolgarski vijolinski virtuoz Saša Popov priredi v Celju v sredo, dne 26. t. m., svoj vijolinski koncert. Na klavirju ga bo spremljal priznani dunajski pianist g. Fred Grone. Predprodaja vstopnic bo v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Tržič

Kako se vse izpreminja. Ob času zadnjih občinskih volitev so tukajšnji demokrati oziroma njihovi voditelji silno agitirali proti SLS, češ, da je nekako zvezana s predilnico. Agitirali so, da bo treba predilnico pritiskati, da bo zidala več stanovanjskih hiš, da nič ne stori za javni blagor itd. Pred nedavnim časom je pa neki tržički voditelj v svojem pismu v »Jutru« delal predilnici kar najlepše poklone. Od kod ta izprememba? Gospodje pri predilnici so ostali vendar še vedno isti. Po redni Tržičani se tej izpremembi smejejo in pravijo, da gotovo nekateri dobivajo od predilnice milo, v katerem so skriti cekini...

Tudi naše gde. učitelje se razburja, ker jim tržički stanovski tovariši okita v »Učiteljskem Tovarišču«, da se prevečkrat vozijo v Ljubljano in da bi bilo treba zanje posebnega voza na železnici. Ne bomo sodili, če so gde. učitelje upravičene vozi se v Ljubljano vsak teden ali ne, kot glasniki javnega mnenja pa omenjamo le to, da se dotični gospod sam največkrat vozi v Ljubljano, pogosto celo po dvakrat na teden. Pregovor je, da ponev očita saje kolku, ko je ona črna na obeh straneh. kotel pa samo na eni.

I. splošni strokovni kongres tovarniškega delavstva se bo vršil pri nas dne 16. in 17. oktobra. Spored na sledeči: I. V soboto ob 5 popoldne zborovanje delegatov. Referati bodo ti-le: 1. Razmerje med delodajalci in delojemalci. Referent g. dr. Aleš Ušeničnik. 2. Gospodarska kriza in položaj tovarniškega delavstva. Referent g. Franc Kremžar. 3. Organizacija tovarniškega delavstva. Referent g. Lombardo. II. Ob 8 zvečer komerz s petjem, dramatičnim prizorom in godbo. Govori tudi delavski starosta g. Jože Gostinčar. III. V nedeljo pri dopoldanskem vaku sprejem gostov in pohod skozi trg v župno cerkev, kjer bo sv. maša z govorom. Po sv. maši takoj zborovanje s sledečimi referati: 1. Moč in slabost strokovnih organizacij. Govori g. dr. Gosar. 2. Pomen krščansko-socialističnih strokovnih organizacij. Govori g. Franc Zuh. 3. Naše delo v bodočnosti. Govori g. Ivan Gajšek. IV. V nedeljo popoldne po večernih delavskih družabnih prireditvah z godbo, petjem, šaljivo pošto itd. Vsa prireditve se bo vršila v »Našem Domu«. Pri predelkem programu sodeluje polnoštevna godba iz Jesenic. Dovoljena je polovična vožnja za udeležence na progah vse Slovenije. Po pripravah sodeč upamo, da se bodo zborovalci in prijatelji delavskega strokovnega pokreta med nami dobro počutili.

Ribnica

Zahvala. G. Franc Zadnik, posestnik v Gorič vasi pri Rabnici, ki je bil 12. septembra pogorel, se zahvaljuje Vzemjeni zavarovalnici v Ljubljani za takojšnje in celotno izplačilo zavarovane vsote.

Kolo je bilo ukradeno pretekli teden posestniku in gostilničarju g. Karlu Ilcu v Goričvsi. Kolo je firme Panzer in v dobrem stanju, črno pleskano.

Občni zbor prosvetnega društva v Ribnici je bil dne 10. t. m. Društvo lepo napreduje. Za predsednika je bil izvoljen g. kaplan Karel Plot. Izrekla se je zahvala prejšnjemu predsedniku g. kaplanu Černicu, pod katerim so se prenovili društveni prostori.

Zgradba občinske hiše v Dolenji vasi, župnijske poslanca Škulja, lepo napreduje. Zgradba bo zelo reprezentativna. Vozi se po kuluku. Vse priznanje poštovanosti občanov!

Brežice ob Savi

Osebnost. Prevzvišeni škof mariborski dr. Andrej Karlin se je pripeljal v petek popoldne v Brežice, odkoder se je odpravil v Pišceki grad, kjer je v soboto dopoldne krtil prvorojenca barona Buttlerja. Pri slovesnem krstu so bili navzoči še: dvorni kaplan in škofijski tajnik g. Umek, domači župnik g. Toplak, kaplan g. Rakun in gvardijan brežičkega franciskanskega samostana p. Odilo Hajnšek. V soboto popoldne se je škof dr. Karlin odpravil v Zagreb na škofovske konference, ki so se pričele v ponedeljek dne 11. t. m.

Umrla je po dolgi zelo mučni bolezni v nedeljo zvečer najstarejša hčerka davnega nadupravitelja Slavka Kiofutar v starosti 16 let. Pogreb se je vršil v terek popoldne. Prizadeti rodbini naše sožalje, rajni Slavki pa večni mir!

V spomin obletnice plebskega na Koroškem je vsela v nedeljo s strehe mestnega občinskega urada črna zastava. — V isti namen je uprizoril dramatični odsek Čitalnice v soboto zvečer in v nedeljo popoldne Meškovo igrokaz »Matic. Zanimivo je to, da se je igra prvič uprizorila v predelani izdaji, ki jo je pisatelj priredil na prošnjo tukajšnjega g. kaplana leta 1921. Popravljen izvod, oziroma izvirni rokopis hrani omenjeni gospod, kateremu je pisatelj med drugim pisal takrat: »Morda ta listič ozir. popravljen izvod igre ohranite. Bi se morda igra vsaj po moji smrti kdaj v tem smislu preuredila.« Igralci so rešili svoje vloge zelo dobro, obisk je bil prav dovoljen.

Sava narašča. Vsed nalivov po Gorenjskem je začela Sava v nedeljo dopoldne hitro naraščati, proti večeru pa je zopet padla. V noči od nedelje na ponedeljek pa so bili novi nalivi neke v Savinjski dolini in je vsled tega Sava v ponedeljek ves dan rastla in dosegla 8.40 m nad normalo. Več okoliških vasi, zlasti tako zvana Vrbinja, je deloma pod vodo. Tako je poštni avtomobil, ki je v ponedeljek dopoldne pripeljal iz St. Petra pod Sv. Gorami v Brežice, komaj prebrel vodo skozi vas Mostec, popoldne pa se je moral vračati v št. Peter po cesti skozi Dobravo. Tukaj smo imeli le par kapljice dežja.

Učiteljsko brežičkega okrajnega glavarstva je zborovalo v soboto dopoldne in popoldne v tu-

kašnji osnovni šoli. Slišimo, da je bila debata tu pa tam prav živahna in mestoma celo zelo burna. Vožnja na poštne avtomobile iz mesta na kolodvor in obratno se je podražila na 4.50 Din.

Ljutomer.

Vinska razstava. Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi s sodelovanjem kmetijske, sadjarske in čebelarke podružnice v nedeljo dne 17. in v ponedeljek dne 18. t. m. v dvorani Kat. doma v Ljutomeru razstavo z vinom, grozdem, sadjem, brezalkoholno pijačo, čebelarstvom in raznimi drugimi kmetijskimi izdelki. Razstava se odpre v nedeljo dne 17. t. m. ob 9 dopoldne in je združena z raznimi strokovnimi predavanji o vinoreji, sadjarstvu, kletarstvu, kmetijstvu, čebelarstvu itd., ki so veljavna za vsakega, ki se peča z omenjenimi pridelki. Razstavo obišče g. veliki župan mariborske oblasti, ki bo obdaroval najboljše razstavljavalce s častnimi priznanji. Razstavljani predmeti, t. j. vino, grozdje, sadje in drugi kmetijski pridelki se bodo sprejemali od četrtka, t. j. 14. t. m. od 8. ure dopoldne naprej v dvorani Kat. doma. V ponedeljek, dne 18. t. m. bo ob 9 dopoldne ter ob 15 pop. predavanje s sklopičnimi slikami o alkoholizmu in je isto namenjeno v prvi vrsti za mladino, kakor tudi za odrasle in vse prijatelje treznostnega gibanja. — Pridite v obilnem številu. — Pripravljalni odbor.

Slovenska krajina

Kdor išče srečo, si naj nabavi srečko loterije »Martinišče« v Murski Soboti. Že z eno samo srečko se mu odpira možnost, da na prav lahek način pride do dragocenega dobika; da namreč dobi avtomobil v vrednosti 40.000 dinarjev. Srečka stane le malenkost 5 Din, naroči se pa lahko pri ravateljstvu »Martinišče« v Murski Soboti. Komur je za srečo, gotovo ne zamudi te ugodne prilike; s srečko lahko koristi sebi, podpira pa tudi zelo dobro stvar, ker posredno pomaga k postavitvi prepovednega katol. dijaškega zavoda Martinišče.

Narodni svet. Pred nedavnim se je v Dolnji Lendavi ustanovila nova organizacija z imenom »Narodni svet Slovenske krajine«. V kolikor smo od zanesljive strani poučeni, je zasnovana organizacija naperjena proti navidezno hrvaškemu, v resnici pa prikritemu madjarofilskemu gibanju v Prekmurju. Glede »Narodnega sveta« je torej boj za narodnost in za vse, kar je slovensko. Gibanje naj bi bilo nedstrankarsko, ker je po mnenju ustanoviteljev v Prekmurju na Prvem mestu borba za slovenstvo in šele potem pridejo na dnevni red razna in različna strankarska vprašanja. To smo mi na tem mestu že ponovno naglasili, zato stremiljenje »Narodnega sveta« tudi odobravamo. Pri pomniti pa moramo in sedanje začasne voditelje tudi opozoriti, naj računajo iz dejstev, kakršna so, in naj polagajo važnost na obstoječe razmere. Odložijo naj se res vse strankarske difference in tudi osebne zadeve in se naj vodstvo poveri človeku, ki ima dovolj izkušenj, ugleda in kar je glavno, ki pozna do natankosti razmere in bo zato vedel, kje in kako mora začeti, da bo cilj dosežen. Mlada inteligenca sama gotovo ne doseže tega, kar si je stavi za cilj »Narodni svet«, ker mladostna kri hitro vzplamti, a se tudi hitro pomiri in tudi prav hitro omahne, ko naleti na težavo. Sploh pa mladini manjka izkušenj in radi tega je skoraj neverjetno, da bi brez preizkušenega vodstva zadeli pravo smer.

Dopisi

Novo mesto. Kat. prosvetno društvo »Sočac« v Novem mestu je priredilo v nedeljo dne 8. okt. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu »Večer sv. Frančiška«. V nabito polni dvorani so se na lepo okrašenem odru, sredi katerega se je nahajal med cvetjem kip sv. Frančiška, vrstile 3 deklamacije in sicer: sv. Frančišek živi, sv. Frančišek moli in Kv. Frančišek ljubitelj narave. Društveni pevski zbor je pod vodstvom g. Grada zapel Kimovčovo Ava Marija* in Hvalnico ter Satternerjevo Sv. Frančišek. Kulturno-grozdovinski pomen sv. Frančiška pa je zbranemu občinstvu razložil dr. Ivo Česnik. Želim, da nas »Sočac« kaj kmalu zopet razveseli s kako prireditvijo!

Bohinjska Srednja vas. V nedeljo dne 17. okt. bo imela sirska zadruga »veliko vrtno veselico« s sledečim sporedom: 1. ob 11 dopoldne premočanje plemenske živine za vso bohinjsko okolico. 2. ob 15 popoldne slavnostna otvoritev nove sirarne, nato vrtna veselica s srečelovom in vinsko trgovijo. Vabljeni vsi od blizu in daleč.

Bloke. Kakšno je bilo nekdanje bloško jezero, smo videli zadnjič, ko je bila vsa naša ravan pod vodo. Požrehov je dosti, samo to je križ, da so vsi precej zamašeni, eden pri fari celo naravnost zabiti. Za nas bi bilo dobro, da bi se voda hitro odtekla, to bi bilo pa gotovo, za Dance slabo in hudo, ki bo vsa voda na enkrat pridrla nadnje. Pustimo naravi prosto pot! Za Bogom popravljati ni vselej dobro. — Za našimi zidari predniki bi bilo pa res nad vse dobro, ko bi se popravljalo za njimi. Naši kaplanji, kateri previmo kurnik, bi se jako podala prezidava prav od temelja gori. Zaradi te nesnage v fari je bila zadnjič enkrat konkurenčna obravnava; gospa komisija je hodila okrog nje, kakor mačka okrog vrele kaše, nazadnje je sklenila, da se bo kaplanija prodala, potem pa podrla (o modrost, nad vse modrost!), stara šola tik cerkve pa naj se popravi in naj bo za novo kaplanijo. Ali kar je gospa komisija sklenila, je veliki gospod v Ljubljani vse podrl, tako da ne bo ne nove kaplanije, ne iz stare šole prenovljene kaplanije, ampak bo ostal za kaplanijo le še ta stari kurnik, kateri že leta in leta gospode bloške kaplane jemlje pod svojo slamnato streho. Staro šolo bi bilo pa prav za prav škoda popraviti, saj smo zadnjič brali v Slovenscu, da ima krasne sobe. Vse gola resnica! Samo to je plant, da imajo te krasne sobe namesto slikanih okraskov velike lise in pleše — seve, vsled starosti se lasje nočejo več držati, zato odpadajo. In kako, nad vse krasne in sladke duhove ima ta hiša! O vi vsi, ki stanujete v tej hiši, izvolite pri prvi seji gospoda krasnega za častnega poduharja!

Jurkloster. Napad s puško. V petek, 8. t. m. zvečer je neznan človek streljal skoz okno z lovsko puško na Frana Oevirka, preužitkarja v Slavajsviji h. št. 7., ko si je samcat kuhal večerjo. Zadel ga je s šibrimi v levo hrbtno stran. Oevirk je tekel še nekaj korakov za zločincem, ki je izginil kmalu v temi, potem pa je mogel iti le do bližnjega sosedu Gračnerja, kjer se je onemogel zgrudil. Sosedje so ranjenca prepeljali še isti večer v Celje v bolnico. Rane niso smrtne. — Strela je udarila v nedeljo zvečer 10. t. m. v hišo Andreja Amona na Blatnem vrhu h. št. 6. Hiša je pogorela do tal. Ničesar ni bilo mogoče rešiti. Le hlev so otehi dobri vasčani. Sliši se pa, da najbližnji sosedje niso hoteli pomagat gasiti. To ni lepo v taki nesreči. Pogorelec je le za malo zavarovan.

Sv. Trije Kralji v Slov. goricah. V naši romarski cerkvi bomo obhajali prihodnjo nedeljo 17. oktobra slovesno god sv. Marije Marije Alakot in obenem praznik Sreč Jezusovemu posvečenih

družin. V ta namen bo na predvečer ob pol 5 kratka pridiga, večernice ter spovedovanje. V nedeljo pa dvojno sv. opravilo in skupno obhajilo vseh članov Sreč Jezusovemu posvečenih družin in nove posvetitve.

Glasba

Občni zbor Pevske zveze.

V nedeljo 26. septembra se je vršil v Gor. Logatcu občni zbor P. Z. s koncertom logaškega pevskega okrožja v Dol. Logatcu točno po začrtanem sporedu.

Ob 10 je bila v Gor. Logatcu sv. maša s pridigo. Cerkev je bila nadešana domačinov in bližnjih okoličin. Pridigal in maševal je predsednik zveze Dolinar. Peli so izredno ubrano združeni zbori iz Dol. Gor. Logatca, z Unca in nekaj drugih. Petje je vodil pevovodja Grum z Vrhniko; bilo je prav lepo ubrano, izklesano v vseh podrobnostih in je napravilo izredno globok vtis na vse poslušalce, ter je učinkovalo i po mogočni polnosti i po iskrenem pianissimu z neodoljivo silo. Logatec kaj takega še ni doživel, pa — upajmo, — da bo doživel kmalu.

Takoj po maši se je vršil v društveni dvorani občni zbor P. Z. Pevci so napolnili dvorano in galerijo in preds. Dolinar je otvoril občni zbor. Očrtal je v glavnih potezih pomen in namen Zveze, orisal njeno zgodovino, njene uspehe, poudaril posebno njen kulturni pomen in pozval vse v tesen objem Zveze h skupnemu delu.

Tajniško poročilo je prečital Tone Sever, ker je bil tajnik uradno zadržen. Življenje v Zvezi je bilo letos precej živahno, ker smo obhajali in slavili p. »enico, ki je dala veliko podrobnega dela in obsežnih priprav. Odbor je v 8 rednih sejah razpravljal c društvenih zadevah, veliko pa je vršila tekočih stvari pisarna in posamezni odborniki. Življenskega pomena je za Zvezo, da je dala Prosvetna zveza prostore za pisarno kar zastoni. Telo je mogoče, da je pisarna ljudem na razpolago ves dan. Za to izredno naklonjenost predlaga Prosvetni zvezi posebno zahvalo. Zbori pridno delajo, a poročajo nam malo. Tako je zelo težko določiti natančno število članov združenj, zlasti še, ker zbori ne plačujejo redno članarine. Treba bo in to bo prva in najvažnejša zadeva novega tajnika, da se zbere statistika in točno uredi notranje razmere organizacije.

Iz blaginjkovega poročila je razvidno, da se borimo za obstanek. Poslovanje stane veliko denarja, a dobrotnikov ni. Podpor ne dobimo od nikoder, če tudi smo razposlali nad 200 prošenj za njo. Primanjkljaj, ki ga izkazuje blaginja, je zaenkrat še krit z dolžno naročnino za »Pevca«.

Prof. Bajuk je poročal: a) za artistični osek: Imeli smo 3 seje, ki so bile posvečene peletnici in »Pevcu«. V jeseni smo razpisali za Pevca 3 nagrade. Prišlo je prav lepo število tekmujočih skladb. Za letoš se nismo sklepali ničesar, ker nismo še na jasnem o zaključku blaginje. Treba bo pa na to misliti in prva seja artističnega odseka, se bo pečala s tem vprašanjem.

b) za »Pevca«. Letos je prevzel uredništvo prvotno predsednik Dolinar. Ker pa nam ga usoda ni hotela dati v Ljubljano, sem moral prevzeti odgovorno uredništvo sam. Delila sva si delo tako, da je urejal on priloge, jaz pa list. Skrbeti smo morali v prvi vrsti za to, da je list izhajal redno in brez zamud, kar mu je v prejšnjih letih občutno škodilo. Uprava je letos popolnoma urejena in dela točno in zanesljivo. Zato se je krog naročnikov dokaj ustalil in šteje starih nekaj nad 600. To število pa nas ne more zadovoljiti, če pomislimo, da je samo zborov članenih v Zvezi nad 100. Dejstvo, da veliko zborov ni naročenih na »Pevca« je žalosten, a v današnjih razmerah skoro razumljiv pojav. Treba pa bo delati toliko časa in ne prej odnehati, da bo ne le vsak zbor, temveč vsak pevec naročnik »Pevca«. Letos smo storiili še tudi nekaj preko obveze: »Pevce« je bil tiskan vse leto na 12 mesto na 8 straneh. To je seveda delo in stroške dvignilo. Ker je pa ostala naročnina ista, smo sedaj v denarnem oziru v mali stiski, ki pa bo izginila, če poravnajo članarino vsi, ki so jo še dolžni. Uredništvo in upravištvo sta storiila vse, kar sta mogla. A vseh načrtov in želj nista mogla še izpolniti. Upajmo v srečno bodočnost, pa bomo zopet napredovali.

c) za pevovodstvo. Letos smo obhajali peletnico. Priprave so vzele precejšnji del truda. Izvršila se ni po istem načrtu, ki smo si ga bili začetli prvotno, ker so nastopile in zunanje ovire. Vendar je presegel njen uspeh skromni načrt in je dokaj pripomogel, da so mogli uspeti tako lepo pevski tečaji, ki smo jih priredili letos v Kamniku, Kranju, Radovljici in Ljubljani. Ti tečaji so bili, izvzemi enega, dvodnevni, izredno dobro obiskani za dekanijo nad 20 udeležencev in so se izvršili v najlepšem redu in z vidnim uspehom. Tečaje bomo nadaljevali. Po načrtih bo prihodnji v Logatcu, naslednji pa v Mokronogu. Zbori pridno pojejo in v resnici tudi napredujejo. Zal imajo po nekod preveč »naročenega« dela in ne pridejo do tega, da bi se mogli pripraviti v božjem miru za svoj koncert. Okrožja so imela letos delo s pripravami za peletnico, pri kateri jih je nastopilo 5. Ljubljanski pa je imel svojo prireditev še posebej v maju v št. Vidu nad Ljubljano o priliki otvoritve in blagoslovitve Društvenega doma. Nastopilo je 6 zborov, pridružil se nam je celo zbor iz Smihela pri Novem mestu, ki je prav lepo pel. V juniju pa smo ustanovili novo okrožje s sedežem v Logatcu, ki obeta tu ob meji prav lepega dela. Vseh okrožij je sedaj 9.

Pogled nazaj nam kaže vsekakor lep napredek pri naših zborih in po naših okrožjih, a dosegli nismo naloge, ki smo si jo lani zastavili. Več ovir je, ki nam otežujejo delo in zavirajo napredek: 1. Težave imamo po deželi. Naši organisti in pevovodje so pač najslabše preskrbljeni delavci. Zato vsakdo uide od orgel in od taktirke, če le more, ali menja službo, ali pa je prisiljen iskati postranskega zaslužka, ki ga odtuji pevske na poklicu, vabi h sebi. Vsaka menjava pevovodje je za zbor usodopolna. Naša okrožja so pač navezana na osebno aglinost in zmožnost posameznih pevovodij. Ako pa izgine iz kraja ta, zastane življenje v okrožju in po bliskovito izgine eno leto brez resnega dela.

Merodajni činitelji nas ne podpirajo tako, kot bi si zaslužili. Naš predsednik, ki bi se rad posvetil popolnoma in korenito naši stvari, je že vedno izven Ljubljane. Ta okolnost, da nimamo predsednika v središču, zelo zavira naše delo. Pa ni in ni pomoči.

Od začetka našega dela je šla »Ljubljana« kot apostol vedno z nami na deželo in prirejala po različnih krajih koncerter ter sodelovala pri vseh Zveznih prireditvah. Kako poučno je to bilo za deželo! Zbori so slišali vzorno petje, discipliniran nastop, primerne pesmi itd. »Ljubljana« je zanesla svetega navdušenja, kamorkoli je prišla. Zlo hoče, da »Ljubljana« životarji že četrto leto in mi jo pri naših prireditvah bridko pogrešamo. In slednjič nam manjka v središču, v Ljubljani navdušenih delavcev. Dela je vedno več, preveč, delavcev vedno manj. S tem nam je delo zelo oteženo,

ker si ga ne moremo deliti. So pa vse te težave in ovire, ki držo še danes, jutri pa že lahko izginejo.

Težave nam delajo tudi note. Draga je nabava not, kdo naj jih kupuje? Po največ pade to na pevovodjo ali na duhovnika, ki pa sta oba režeja. Društva morajo iti v tem zborom na roko. Odbor je mislil tudi na to. Star je že sklep centralne glasbene knjižnice, ki bi obsegala vse, kar izide za zборе in bi nudila zborom potrebno izbiro not. Denar je, ki nas ovira. A misli ne bomo opustili dokler je ne izvedemo. Poročilo je bilo z živahnim ploskanjem vzeto na znanje.

V imenu revizorjev je poročal Vinko Zor, da so vse knjige v redu, pogled v notranje delo odbora mu blekne posebno priznanje odboru, zato predlaga absolutorij s pohvalo. Sprejeto.

Sledile so volitve. Izvoljen je bil sledeči odbor: Andoljšek, Bajuk, Dolinar Jane (Radovljica), dr. Kimovec, Lavrič, Mihelič A. (Celje), Mihelič Fr. (Ljubljana), Pivk, Poznič, Poženei, Premrl, Sattner, Supin, Zdežar, Zor; za revizorja Pinter, Anžič; v artistični osek pa Bajuk, Dolinar, dr. Kimovec, Premrl, Sattner, Zdežar.

Za prihodnje leto so bile določene Jesenice za občni zbor.

Pri slučajnostih je predlagal župnik Supin, naj otvori »Pevce« kotiček samo za pevce, kjer bi naj bili praktični nasveti, namenjeni samo pevcem. Nato je predsednik zaključil občni zbor.

Popoldne se je vršil v Domu v Dol. Logatcu okrožni pevski koncert, o katerem bo poročal strokovnjak.

»Pevce« se je radi obč. zbora Pevske zveze malo zakašnil in izide v prih. dneh. Prosimo oprosenja in potrpljenja.

Stanko Premrl: Sv. Frančišek. Za 700letnico sveinikove smrti (1226-1926) zložil — Ljubljana. Samozaložba. Natis dovoljen od kn. šk. ordinariata v Ljubljani z dne 28. sept. 1926. št. 3801. Cena 4 Din. Skladba je pisana za sopran in alt in klavir ali harmoniko. V celoti je zelo vznesena, slovesna, pa se slovesni zanos nekaj kratov prelivi v čustveno ljubkost, da zavzame mehko kakor pesem ljubezni, plavajoča nad tihimi, pokojnimi logi. mogočna deklamacija se zna umekniti topli melodiki. Sicer je pa skladatelj v želji po čim večji izrazitosti skušal malodane vsaki besedi najiti točen glasbeni izraz. Zbori, ki jih ne uplaši že kar vsaka modulacija, bodo pesem z užitek peli. Tudi mešani zbori jo morejo morda še z mogočnim učinkom porabiti, če si iz spremljanja prirede tenor in bas.

Glasbena Matica v Ptiju.

Začetkom novembra t. l. priredi na tukajšnji Glasbeni Matici koncertni večer naš najodličnejši, svetovni klavirski mojster prof. Anton Trošt. Naša javnost pozna že našega odličnega rojaka iz prejšnjih koncertov in ne bo zato zamudila prilike, da se zopet nauži njegove čiste umetnosti. Spored, ki je letos silno variran, obsega klasično, romantično in moderno dobo klavirske kompozicije, približujemo kasneje.

Knjige in revije

»Luč«, glasilo H. K. N. djaštva; god. XXII, br. 1. Vsebinsa: U novu godinu života. St. Kljajo. — Samostalna dijačka organizacija. P. Grgec. — U osviti Francine godine, Lj. M. — Srednjoškolski listi, Ivo Bogdan. — Lirika: U koloritu noći, S. Mat. — A. Matekalo. — U sotonu, V. Dolars. — Večernji smrtaji, S. A. Hrasovec. — Kulturni boj u Meksiku, E. Pallua. — O čovjeku rada i molitve, S. Kljajo. — Za duhovni život. — Feuilleton. — Književnost. — Iz naših redova. — Kod nas i oko nas. — Internacionalno gibanje. — Iz uredništva. — Iz uprave. — »Luč« izdaje J. K. Dj. Liga. Zagreb, Kaptol 27.; izhaja dvakrat na mesec in stane za nedeljak 60 Din, za dijak 40 Din, za inozemstvo 80 Din. — Izvrstno urejevano glasilo hrvaškega katoliškega dijaštva najtopleje priporočamo. »Prosvetni Glasnik«, službeni organ ministarstva prosvete kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca; Beograd 1926. God. XLII, sveska 1. i 2., 3. i 4., 5. — Zvezki obsegajo uredbe, odloke, razpise, naredbe, osebne vesti, natečaje in službene oglase, tičooe so prosvetnega področja, od 16. XI. 1925. do konca marca 1926. Zvezek 1. in 2. ter 5. sta tiskana v cirilici, zvezek 3. in 4. pa v latinici, a v srbohrvaščini. Slovenci smo zastopani samo v imenu kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Glasnik Saveza Trezvene Mladeži, Beograd, god. VII, br. 1.—2. Sadržaj: Urednik: Naš pozdrav u početu nove školske godine; dr. M. Kostić: Novo doba; dr. D. M. Korkut: Treći Medjunarodni Kongres Trezvene Mladeži; VI. T. Petković: O izgradnji duha trezvenosti među omladinom; Branislav Projović: Alkoholizam i djački život; M. Jakovljević: Pijanica; Zapisnik VI. Skupštine Saveza Trezvene Mladeži; Zaključci VI. Skupštine Saveza Trezvene Mladeži; M. P. Popović: Proslava Dana Trezvenosti; Skupština Jugoslovenskog Saveza Trezvenosti; Razne vesti. — Glasnik izhaja vsak mesec in stane letno 15 Din; naroča se pri Savezu Trezvene Mladeži Beograd, poštini predal 138.

Ljubljansko gledišče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

13. oktobra, sredo: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

13. oktobra, sredo: Zaprt.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospode pri sv. Jožefu ima danes svoj shod v kapeli ob pol 8 zvečer.

GOSPOSKI TIHOTAPCI.

Carinska obmejna komisija berlinsko-brandenburška je prišla na sled družbi, ki je prav velikopotezno tihotapila špirit. Aretirali so: tihotapca, ladijskega inženirja Bauerja, njegove financierje brate Lindemann in še deset oseb, med katerimi jih je več med veseljaki berlinske »boljšee« družbe prav dobro znanih.

Bauer si je bil kupil elegantno jahto, jo predelal tako, da so bili v nji dobro skriti tanki za špirit, in korajžno tihotapil. Da bi se obrat razširil, je pritegnil Lindemanne, ki so kupili velik tovorni parnik in ga kot skladišče namestili v Vzhodnem morju izven obrežnega pasu 12 milj. Bauerjeva jahta pod zastavo »cesarskega« jahtnega kluba pa je prevažala po 5000 litrov od parnika v bližino Berlina. Pravijo, da ima fiskus najmanj tričetrt milijona mark (skoro 10 milijonov dinarjev) škode, najbrž pa še mnogo več.

Sport

Sportni dogodki.

Nogomet: Avstrija: Svica 7:1, 20.000 gledalcev, dež. Slavia: Vasa 7:2. Amateri: Moravska Slavia 6:0. BAC: DFC Praga 2:4. Anglija: Iraka 6:1. Poljska: Norveška 4:3. Sparta: Ulster United 4:4. Ulster United iz Toronto je prvak Kanade in je prišel v Chicago proti Sparti igrati, 25.000 gledalcev.

Rugby. Na svoji brezprimerno zmagovalni poti so doživeli Maori prvi poraz 9:11, v Parizu, proti izbranemu pariškemu moštvu. Malo so utrujeni, malo so se Francozi navadili, malo je pa vzrok tudi to, ker so igrali Maori v Parizu po francoskih predpisih, ki se od njihovih nekoliko razlikujejo.

Tenis. Lenglenova je igrala proti Brownovi 6:1, 6:1, v Madison Square Gardenu. Tam se je vršil zadnjič boj Dempsey-Tunney. Sedeži so bili pa samo na dve tretjini razprodani; dva vzroka: predragi so bili, in isti dan se je vršila prvenstvena tekma v base-ballu, ki je v Ameriki pravi narodni sport.

Lahka atletika. Ritola 2 milj za preke v izbornem času 10:34.2. Pri nas večina sportnikov še sedaj ne loči, kaj je lesa in kaj zapreka; zmeraj beremo: tek čez zapreke, je pa le tek čez lese. — Peltzerju se rekord na 1000 m ni posrežil, tekel je 2:32.4; dež, polzka tla.

Težka atletika. Rigoulot bo 30. oktobra poskusil na Dunaju zboljšati svoj rekord 171 kilogramov obojernoči sunek, 1. novembra pa rekorde v potegu: 94½ levica, 105 desnica, 180 kg obojerno.

EVROPSKI IN AMERISKI PAS V TENISU.

Pisali smo, da so Amerikanci potolkli Francoze v boju za Davisov pokal 4:1; kmalu nato so pa Francozi v boju za ameriška prvenstva Amerikance tako nabrisali, da ti za zaključek niti v poštev niso prišli. In tudi v svetovnih seznamih Myersa so danes Francozi na prvem mestu. Borba za Davisov pokal je tako prirojena, da mora zmagovalac v evropskem pasu takoj v Ameriko, se mora boriti tam z zmagovalcem ameriškega pasu; in tisti, ki zmaga v tem boju, pozove potem branilca pokala na končno borbo. Letos so v evropskem pasu zmagali Francozi, so šli takoj v Ameriko, niso imeli časa za aklimatizacijo, in so jih v končnem boju Amerikanci potolkli. Ko so se pa Francozi Amerike navadili, so bili popolni gospodarji položaja. Zato bodo sedaj zaprosili teniško zvezo, da se bodo odslej borili v amerškem pasu, ne v evropskem, da bodo torej Amerike že navajeni, ko bo prišlo do odločitve borbe. Sicer bi ostal pokal za vedno v Ameriki. Malo čudno se pač sliši, da bi se Francija borila v amerškem pasu; a Francozi pravijo, če se borita Indija in Južna Afrika v evropskem pasu, Japonska in Avstralija v amerškem pasu, se tudi mi lahko v amerškem imajo precej prav.

Navedemo dosedanje zmagovalce v tekmah za Davisov pokal; končni boj:

1900 v Bostonu Amerika: Anglija 3:0.
1901 ni bilo boja.
1902 v Bostonu Anglija: Amerika 4:1.
1903 v Bostonu Anglija: Amerika 4:1.
1904 v Wimbledonu Anglija: Belgija 5:0.
1905 v Wimbledonu Anglija: Amerika 5:0.
1906 v Wimbledonu Anglija: Amerika 5:0.
1907 v Wimbledonu Avstralija: Anglija 3:2.
1908 v Melbourne Avstralija: Amerika 5:0.
1909 v Sydneyu Avstralija: Amerika 5:0.
1910 se boj ni vršil.
1911 v Christchurch (Nova Zelandija) Avstralija: Amerika 5:0.
1912 v Melbourne Anglija: Avstralija 3:2.
1913 v Wimbledonu Amerika: Anglija 3:2.
1914 v Newyorku Avstralija: Amerika 3:3.
1915 do 1918 se boji niso vršili.
1919 v Sydneyu Avstralija: Anglija 4:1.
1920 v Aucklandu (Nova Zelandija) Amerika Avstralija 5:0.
1921 v Newyorku Amerika: Japonska 5:0.
1922 v Newyorku Amerika: Avstralija 4:1.
1923 v Newyorku Amerika: Avstralija 4:1.
1925 v Filadelfiji Amerika: Francija 3:0.
1926 v Filadelfiji Amerika: Francija 4:1.
Zanima nas rezultat 1922 do 1924, zmeraj ista nasprotnika, zmeraj isti izid. Amerika ima pokal že od leta 1920 naprej. Avstralija se v zadnjih letih bojev ni udeležila; sedaj pravi, da se jih bo spet.

Naše dijaštvo

Oražnov dijaški dom v Ljubljani. Za zimski semester 1926-27 je na razpolago 14 prostih mest za uobzno slušatelje filozofske, juridične in tehniške fakultete ljubljanske univerze (prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava). Prosilci za ta mesta naj vložijo svoje prošnje do 16. t. m. pri upravnem odboru O. D. D. na medicinskem dekanatu. Prošnjam je treba priložiti uobzno spričevalo, potrjeno od županstva, davčne oblasti in event. od sodišča. Prosilci, vpisani v I. letnik univ. študij, naj prilože maturitetno spričevalo, oni starejših letnikov pa spričevalo o učnih uspehih na univerzi.

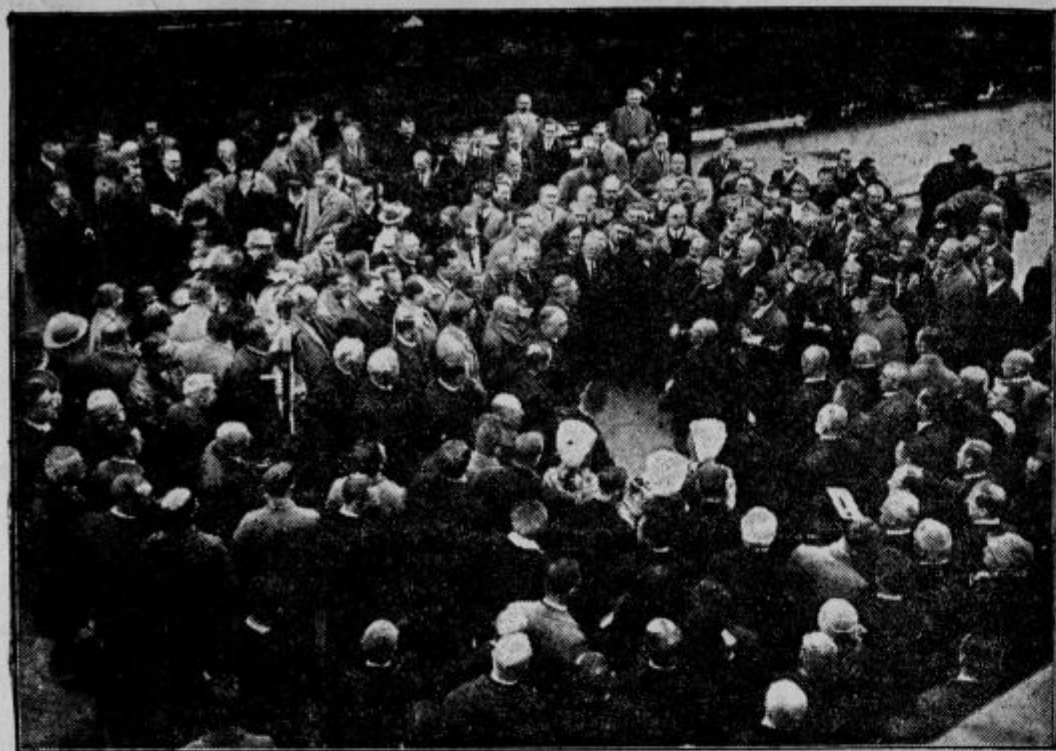
Naznanila

Pevci trgovski nastavljenici se vabijo na sestanek, ki ga sklicuje Trgovsko društvo Merkur za danes v sredo ob 8 zvečer v gostilni pri Mraku, Rimska cesta. Tudi novinec prav dobrodošli!

Pevski zbor slov. učiteljstva. Pevski tečaj za ženske zbor 17. oktobra se ne bo vršil. — Odbor.

Veličastna manifestacija češkoslovaško-slovenskega bratstva.

ob priliki poseta češkoslovaške delegacije poslancev in senatorjev v Ljubljani dne 11. oktobra 1926

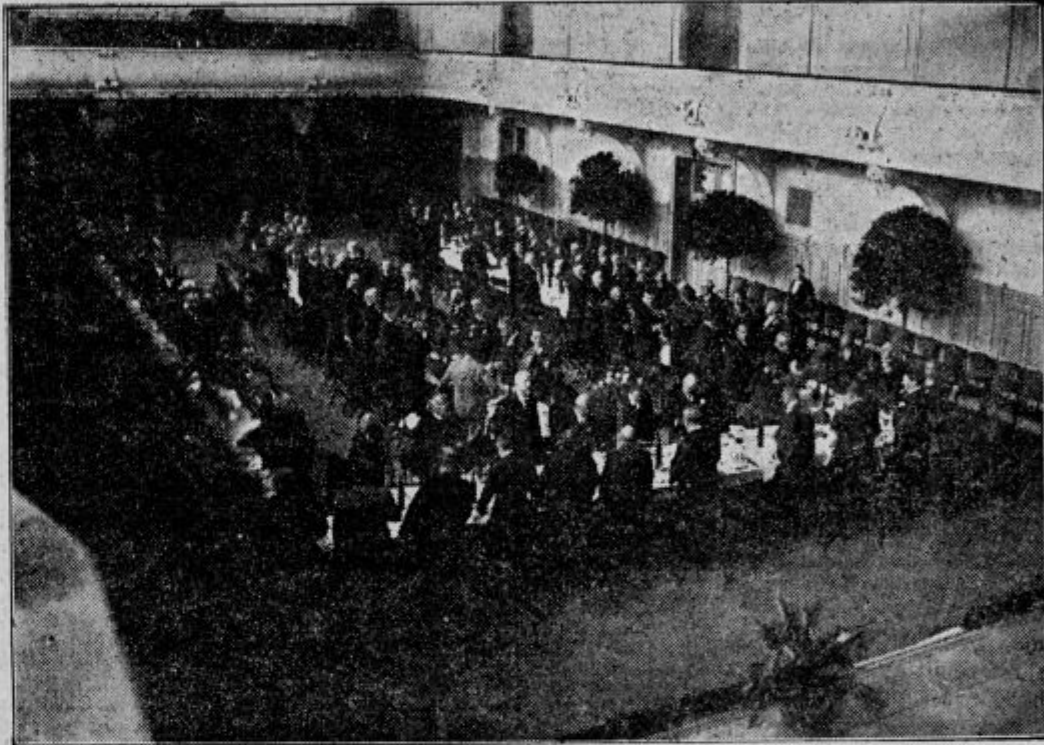
Navdušen sprejem češkoslovaških parlamentarcev na ljubljanskem kolodvoru.

Triumfalen sprevod po Miklošičevi cesti, šolska mladina prireja gostom viharne ovacije.

Pozdrav pred magistratom.

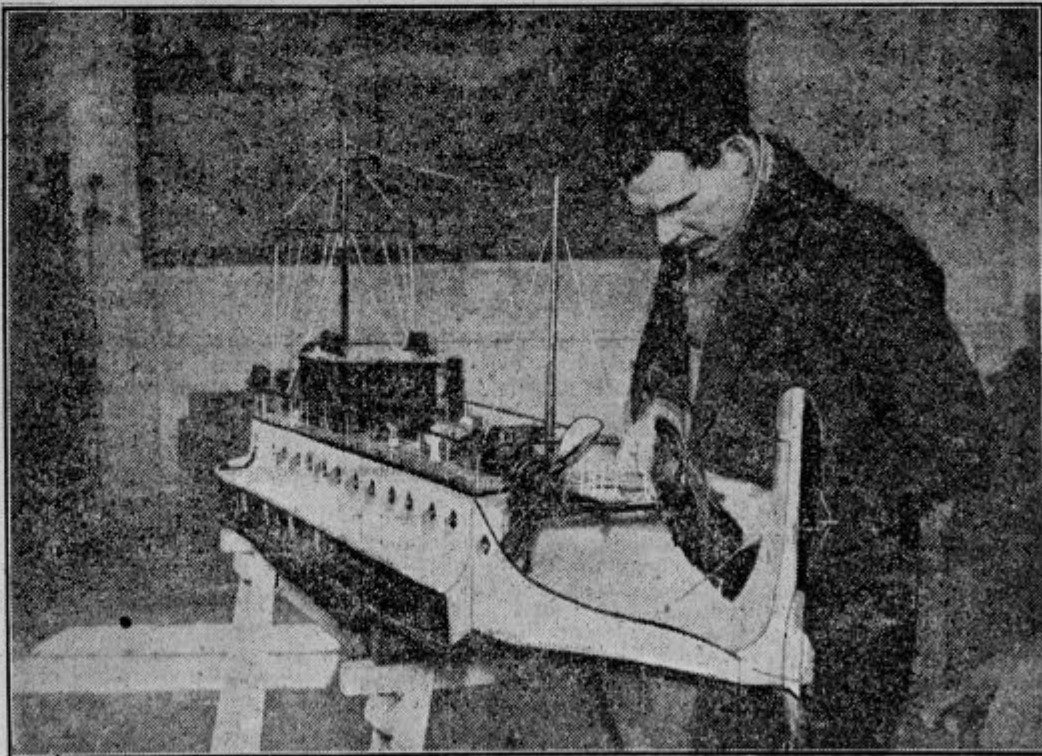

Slavnostni banket v hotelu Union, na katerem se je obnovila trdna vez bratstva med Čehi, Slovaki in Slovenci.

Včerajšnji »Slovenec« je priobčil izčrpno poročilo o manifestacijah ob priliki bivanja češkoslovaških parlamentarcev v naši beli Ljubljani. Danes prinašamo nekaj uspešnih slik s te redke slavnosti. Prva slika je posnetek s kolodvora, ko se predsednik ČSR parlamenta v imenu delegacije zahvaljuje za pozdrav. Razen čeških in slovaških parlamentarcev vidimo tu tudi člane Jugosl. kluba z dr. Korošcem na čelu, velikega župana dr. Baltiča, brigad. generala Živkoviča in druge. Na drugi sliki vidimo sprevoz, ki je šel od kolodvora do magistrata. Zanimivo je bilo opazovati našo mladino, ki je tvorila špalir sprevodu in ki je že ob 9. uri naprej nestrpnost pričakovala prihod gostov. Kakor bi malčki razumeli globoki pomen bratstva, so priredili gostom viharne ovacije in sipali v avtomobile in na pot cvetje. Na sliki banketa v Unionu vidimo udeležence, ki stojijo poslušajo zvoke himne po govoru poslanca slovaške ljudske stranke Hvozdnika. Drugi na levi ob najbližji mizi, k nam obrnjen stoji dr. Korošec, tik njega pa njegov stari sobojevnik za osvobodjenje Čehov, Slovakov in Slovencev, dr. František Soukup.

Double angleško blago

za zimske in jesenske suknje, prima angleško blago, že od Din 130.— naprej pri trdki
DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA.

Nova ladja z aeroplanskim motorjem.

V Ameriki gradijo najnovejše ladje na način, ki nam ga kaže slika. Mesto dosedanjih parnih strojev bodo ladje gohili aeroplanski motorji. Ladje se bodo kretale z obrati propelerjev, zato je tudi krmilo neznačno. Pravijo, da bodo na opisani način zgrajene ladje hitreje od dosedanjih. Kar vidimo na sliki je model za ladjo, ki bo izročena prometu med Abbasyjem in New Yorkom.

Bela nevarnost.

Potovanje preko oceana je dandanes tako sigurno, kolikor pač človeška iznajdljivost zmore. Toda ena nevarnost pa še obstoja, kateri do danes še niso prišli popolnoma v okom, to je bela nevarnost oceana — ledene gore. Vsako spomlad in zgodnje poletje priplujejo doli iz Greenlanda in arktičnega ozemlja. Širina, kjer je mogoče na ledene gore naleteti, znaša okoli 2000 milj in to je mnogo, če pomislimo, s kakšno opreznostjo mora mornar vso to črto voziti, posebno še, ker ravno ob času ledenih gora nastopajo na morju goste megle. Nedavno tega so potniki parnika »Aurania« to nevarnost tudi preizkusili. Parnik je plul iz Kanade, namenjen v Liverpool ter zašel v gosto meglo. Seveda je parnik brzino zmanjšal na minimum, tako da se je komaj še pomikal naprej. Potniki so bili vsled potrate

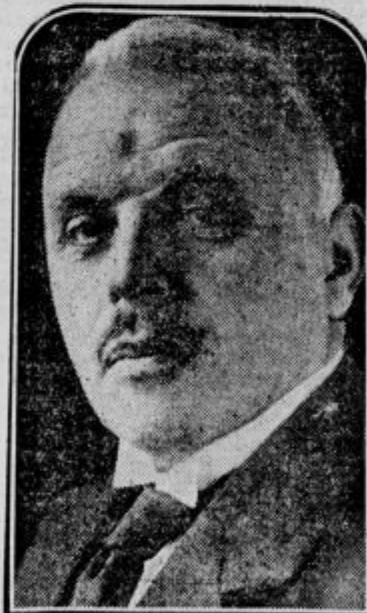
časa nevoljni in so splošno godrnjali. V višini Nove Fundlandije pa se naenkrat skozi meglo prikaže ogromna gora ledu, komaj 40 metrov pred seboj so jo opazili in oni na krovu so brez dvoma mislili, da je kolizija neizogibna. Gotovo bi tudi bila, ako bi bil parnik količaj hitreje vozil. Toda preizkušeni kapitan Peel je situacijo rešil, stroji so pričeli delovati v nasprotni smeri in parnik je spretno manevriral okoli gore, dokler je ni imel za seboj. Tako je bil najbrže prepričan pogin vseh potnikov in posadke kakor tudi ladje same.

Spretnost mornarjev je dostikrat tudi že po trčenju z ledeno goro delala čudeže. Neko noč, ko je bila na morju najbolj gosta megla, je parnik »Arizona« zadel v ledeno goro. Sunk je bil tako grozen, da se je sprednji del ladje do prvega jambora dobesedno zmečkal. V velikanske odprtine, ki so nastale, se je zajedel led in na krovu samem je bilo najmanj

400 ton ledu. Prišel se je boj na življenje in smrt. Kolizija je nastala 150 milj od rta Race in najbližnji pristan je bil St. John. Tja je »Arizona« vzela smer, toda ves čas se je potapljala. Osemindirideset ur pozneje, ko je bil parnik na cilju, je bil tudi pred potopom. Strašna je bila ta preizkušnja za 600 potnikov, ki so bili na »Arizoni«. Hladnokrvnost, pogum in izurjenost posadke jih je rešila gotove smrti. Parnik se je še tisto uro potopil.

Parnik »Intrepid« (neustrašen) se je vsled viharja moral zateči na ledeno polje, ki se je držalo suhe zemlje. Toda v tem hipu se je ta ogromna ledena ploskev odtrgala ter »Intrepid« potiskala naravnost proti okoli 80 metrov visoki ledeni gori. Ledenik in ledena ploskev sta ladjo dvignila visoko v zrak, po par trenutkih pa je ladja počasi zdrsel nazaj v vodo brez vsake poškodbe.

Alera v nemški armadi.

Dr. Gessler,

nemški vojni minister, ki je zahteval odstop poveljnika armade, ker je leta dovolil sinu bivšega nemškega prestolonaslednika vstop v armado.

General von Seeke,

vrhovni poveljnik armade, se je radi tega sprl z Gesslerjem, in zahteval za odpust iz službe.

Gospodarstvo

Nevarnost za našo agrarno produkcijo.

Posledice zanemarjanja agrarne produkcije, ki postajajo vedno bolj vidne, se kažejo deloma v nizkem življenjskem standardu kmetijske prebivalstva, deloma pa v težkočah pri izvozu. Mesto, da bi te države skušale dvigniti in modernizirati agrarno produkcijo, se trudijo umetnim putem ustvariti nacionalno industrijo, ki pa ne more prospevati, ker ji manjka zdrave podlage, to je blagostanja širokih mas poljedelskega prebivalstva in večina tudi predpogojev za naravni razvoj.

Nemčija je že pred vojno dvignila nivo agrarne produkcije na obdobje vredno višino; toda njeno delo na tem polju se po vojni ni ustavilo, nasprotno nacionalizacija poljedelstva se od leta do leta spopolnjuje. Med države, ki so v poljedelski produkciji pasivne, se nahaja tudi sosedna Avstrija. Merodajni krogi v Avstriji so zgodaj uvideli, da se mora Avstrija sama preživljati, če hoče obstati v krogu držav, ki vodijo strogo protekcionistično carinsko politiko in vsled tega onemogočajo uvoz avstrijskih industrijskih proizvodov. Avstrija je v zadnjih letih doprinesla velike žrtve za pospeševanje kmetijstva. Uspeh tega dela je že več ali manj viden.

Ceprav je bilo letošnje vreme mnogo manj ugodno kot lansko, vendar se letošnji pridelek v Avstriji ni zmanjšal, nasprotno v nekaterih pokrajinah se je celo povečal. Ta ugodni rezultat je posledica dela za pospeševanje agrarne produkcije, dobro premišljenega in izvedenega s strani poljedelskega ministrstva in poljedelskih organizacij. Na eni strani so se izvedle mere za povzdigo pridelka na enoto obdelane zemlje. Potem uporabljanja dobrega in klimatskim razmeram primerne semena v zvezi z uporabljanjem umetnih gnojil, zboljšanjem načina obdelovanja zemlje in z delom za uničenje škodljivca mrčesa se je v nekoliko letih posrečilo dvigniti pridelek na ha od 10 na 15 met. stotov. Na drugi strani pa se izvaja ogromno delo za pridobivanje nove rodovitne zemlje potom melioracij. V zadnjih treh letih se je na ta način pridobilo 25.000 hektarjev nove zemlje. V teku 10 let se bo na ta način pridobilo 140.000 ha. S sigurnostjo se računa, da Avstriji po preteku te dobe ne bo več treba uvažati žita. Kvaliteta avstrijske pšenice se je v nekaterih pokrajinah tako zboljšala, da že doseže najboljšo ograde kvalitete. Toda zboljšanje pridelka se ne nanaša samo na žito, temveč v enaki meri tudi na krompir, sladkorno peso in druge poljske pridelke. Nekateri optimisti v Avstriji računajo celo, da bo s sistematskim delom in konsekvenco mogoče dvigniti agrarno produkcijo na tako višino, da bo Avstrija žito in druge agrarne proizvode celo izvažala.

Jugoslavija in druge agrarne države srednje Evrope bodo s svojo protekcionistično politiko le dosegle, da industrijske države v bodoče ne bodo več toliko navezane na izvoz žita. Stroški za te melioracije so zelo veliki, toda državo ne obremenjuje v toliki meri, ker prispeva k stroškom lastnik 40%, dežela in država pa po 30%.

agrarnih proizvodov. To zadene predvsem Jugoslavijo, ki izvažala v pretežni večini le agrarne proizvode.

Radi zaostlosti se nahaja naše poljedelstvo v težki krizi. Deloma vsled slabe kvalitete, deloma pa vsled visokih proizvodnih stroškov nam postaja konkurenca v inozemstvu vedno težja. Skrajni čas je, da se tudi mi lotimo dela in ne čakamo, kajti čim dalj bomo čakali, tem težje bo delo. V svrhu zmanjšanja proizvodnih stroškov moramo spremeniti metode naše agrarne produkcije. Za povečanje relativnega donosa moramo uporabljati vse pripomočke moderne znanosti in to ne samo v manj rodovitnih, temveč tudi v najbolj rodovitnih krajih. Čim se dvigne nivo naše agrarne produkcije in z njim tudi blagostanje našega poljedelca, največjega konzumenta v državi, potem se nam ni bati za razvoj naše domače industrije.

Anketa jugoslovanske železarske industrije. Radi sklepitve železarskega kartela je nastala za jugoslovanske, predvsem pa slovenske železarske potrebe nove orientacije. V to svrhu sklicuje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani sestane interesiranih železarn, ki se bo vršil dne 15. oktobra ob 11 dopoldne v zborniških prostorih. Na sestanku se bo razpravljalo o položaju naših železarn in njih odnošjih napram zapadnoevropskemu železarskemu kartelu.

Hrvatska eskomptna banka prevzame posle belgajske podružnice Anglo-Internacionalne banke. Anglo-Internacionalna banka v Londonu (bivša Anglo-Austrian banka) se je odločila opustiti svojo podružnico v Belgradu in predati vse posle podružnice Hrvatski eskomptni banki, pri kateri je udeležena s 25% delniškega kapitala. Uradniki so že prejeli 3 mesečno odpoved. Kakor znano, je avstrijsko podružnico že prevzela dunajska Kreditanstalt; na Češkoslovaškem pa so kmalu po prevratu prešle podružnice Anglo-Austrian banke na novo ustanovljeno Anglo-Češkoslovaško banko.

Pogajanja med Jugoslavijo in Ogrsko radi pocenitve transitnih tarifov. Med jugoslovansko in ogrsko vlado se vršijo pogajanja radi pocenitve kakor tudi zboljšanja medsebojnega tranzitnega prometa. Tarifne postavke naj bi se na eni kakor tudi na drugi strani pocenile za 50%.

Udeležba češkoslovaškega kapitala v naši sladkorni industriji. Praška kreditna banka je vstopila v večinski sindikat »Cervenec«, tvornice sladkorja d. d. v Cervenici (Vojvodina), ki je do sedaj stal pod vodstvom Anglo-Austrian Bank. Praška kreditna banka si je zagotovila opcijo na celokupno delniško majoriteto. Pogajanja je vodila belgajska podružnica te banke.

Katastrofalni padec bombažnih cen. Kakor smo že poročali, so v septembru cene bombaža rapidno padle. Koncem preteklega tedna pa je bilo na tržiščih za bombaž zabeležiti nov rapiden padec cen. Današnje cene so že padle pod nivo proizvodnih stroškov, tako da preli farmarjem izguba. Letošnji pridelek bombaža se odlično ceni na 16 in trideset milijona bal. V prvih letih krogiha pa se ceni na 18 milijonov bal. Skupno z neporabljanim pridelkom lanskega leta bo letos stalo na razpolago 23 milijonov bal, medtem ko se ceni potreba konzuma na 15 milijonov bal. Cena za promptno blago je že padla pod 13 dolarskih centov, medtem ko je še pred nekoliko meseci notiral bombaž preko 20 c (lani v oktobru pa 23-24). Padec znaša torej skoro 40%. Ker ni računati, da se bodo cene zopet dvignile, se pričakuje v dobljenem času znižanje cen bombažnih tkanin.

Vprašanje doktorata na dunajski visoki šoli za svetovno trgovino. Dijaštvo in profesorski zbor dunajske visoke šole za svetovno trgovino se že od leta 1921. trudita za promocijsko pravico te visoke šole. Da javno manifestira svojo zahtevo, je dijaštvo te šole stopilo v štrajk. Poleg Anglije in Amerike je pred kratkim tudi Nemčija uvedla doktorat trgovskih ved, kar je seveda dijaštvo vzpodbudilo, da odločnejše zastopa svojo zahtevo. Dunajska visoka šola za svetovno trgovino šteje 2000 slušateljev, od katerih je polovica inozemcev.

Na poti k sporazumu med angleško in nemško industrijo. V soboto so se v Londonu pričela pogajanja med zastopniki angleške in nemške industrije radi izravnanja interesov na svetovnem tržišču. Že na prvem sestanku se je zaključilo, da mora stopiti na mesto dosedanjega konkurenčnega

boja kooperacija med sorodnimi industrijami. Duh sporazuma med gospodarskimi krogi Nemčije in antante zavzema vedno konkretnije oblike; na obeh straneh se opaža dobra volja in medsebojno zaupanje.

Dviganje lire. »Daily News« poroča, da je zadnje dviganje lire prišlo nepričakovano. V splošnem se je smatralo, da predstavlja kurz, po katerem je Banka di Italia prevzela 90 milijonov dolarjev Morganovega posojila, bodoči stabilizacijski kurz. Pričakovalo se je torej, da se bo lira stabilizirala pri relaciji 135 lir za 1 angl. funt. Zadnji kurz pa odgovarja relaciji 130 lir za 1 funt. Angleški finančni krogi pričakujejo skrajšnjo zaustavitev naraščanja kurza lire.

Borza

12. oktobra 1926.

DENAR.
Zagreb: Berlin 13.495—13.525 (13.495—13.525), Italija 227.95—229.95 (226.95—228.95), London 274.40—275.20 (274.40—275.20), Newyork 56.45 do 56.65 (56.45—56.65), Pariz 161—166 (166—168), Praga 187.40—188.20 (187.38—188.18), Dunaj 7.975 do 8.005 (7.965—7.995), Curli 10.9275—10.9575 (10.9275—10.9575), Amsterdam 22.68—22.74.
Curli: Belgrad 9.1475 (9.145), Pešta 72.50 (72.50), Berlin 123.30 (123.28), Italija 21.075 (21.15), London 25.1175 (25.1175), Newyork 517.50 (517.625), Dunaj 73.0125 (73.025), Pariz 14.90 (14.925), Praga 15.325 (15.325), Sofija 3.75 (3.75), Amsterdam 207.05 (207.025).

Dunaj: Devize: Belgrad 12.50—12.54, Kodan 187.90—188.20, London 34.3325—34.4325, Milan 28.53—28.63, Newyork 707.35—709.85, Pariz 20.32—20.42, Varšava 78.25—78.55. — Valute: dolarji 706.10—710.10, angleški funt 84.27—84.43, lira 28.37—28.54, dinar 12.4875—12.5375, češkoslovaška krona 20.92—21.04.

Praga: Devize: Lira 135.09, Zagreb 59.60, Pariz 96.55, London 163.60, Newyork 33.70.

VREDNOSTNI PAPIRIJ

Ljubljana. 7% invest. posoj. 72 den., vojna odškodnina 304 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 194—197, Ljublj. kreditna 155 den., Merkantila 94—95, zaklj. 94, Prašedionia 865—867, Kred. zavod 165—171, Strojne 106 bl., Vevče 102 den., Stavbna 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb: 7% invest. posoj. 72.25—73, agrari 42.75—43.25, vojna odškodnina 304.50—305.50, kasa 304.50—305.50, nov. 308.75—309.25, Hrv. esk. 100 do 101, Kred. 100—101, Hipobanka 55.50—56, Jugobanka 92—92.50, Prašedionia 865—870, Ljublj. kreditna 155 den., Srpska 130—131, Sečera 465 do 470, Gutmann 230—235, Javex 100—102.50, Slavonija 31—32, Trbovlje 300—305, Vevče 102 den.

Dunaj: Don.-sav.-jadr. 810.000, Zivno 705.000, Alpine 366.000, Kranjska industrijska 498.000, Trbovlje 382.500, Hrv. esk. 155.000, Leykam 121.000, Hip. banka 71.000, Mundus 1.055.000, Slavonija 37.200.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 12. oktobra 1926.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometar	Temperatura	Rel. vlaga	Vetar in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin			
						ob opazovanju	v mm do 7h	10h	12h
Ljubljana (dvorec)	764.3	6.8	89	NE 1.5	10		1.3		
	764.6	7.0	88	NNE 0.5	10				
	761.7	15.3	71	NNE 0.5	9				
	763.0	12.8	74	SW 1.5	0				6.5
Maribor	763.7	8.0	90	W 7	7			14	4
Zagreb	764.2	9.0	91	S 0.5	—			13	7
Belgrad	764.1	10.0	90	S 1.5	—		0.4	13	5
Sarajevo	766.5	7.0	96	mirno	10		4.0	12	6
Skoplje	764.6	15.0	83	mirno	3		2.0	28	11
Dubrovnik	762.6	18.0	88	mirno	5			26	14
Split	762.9	18.0	70	NNE 1.5	8		4.0	24	16
Praga	755.9	11.0	—	SSW 7	7			14	8

Barometer je reduciran na morsko gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Večinoma megleno. Deževje še ni končano. Padanje temperature.

Povprečni barometer nižji ko včeraj za 2.8 mm.

Sir H. Rider Haggard:

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

»Ko sem bil dobro leto prebil v ječi v mukah in grozi, že izgubil vse upanje in se udal v smrt, je nepričakovano prišla pomoč. Na predvečer onega dne, ko se je imela izvršiti smrtna sodba, je prišel k meni v ječo glavni rabelj, me objel in vzpodbujal, češ da je moja mladost našla usmiljenje v očeh oblasti in da so mi dali prostost. Izprva sem se divje smejal misleč, da me hoče s tem pripraviti na novo mučenje, in stoprva tedaj, ko so mi odvzeli okove, dali dostojno obleko in me o polnoči postavili pred vrata ječe, sem verjel, da mi je roka božja izkazala toliko dobroto. Ves slaboten in začuden sem stal zunaj vrat ne vedoč, kam bi bežal, kar je smuknila k meni ženska, zavita v črn plašč in mi šepnila: »Pojdi!« Ta ženska je bila vajina mati. Od Garcia, ki se je bahal, je bila izvedela, kakšna usoda me je čakala, in je sklenila, da me reši. Trikrat se ji je načrt ponesrečil, koncem koncev pa je s pomočjo premetenega posrednika zlato pomagalo, kjer ni pomagala pravica in usmiljenje; zelo velika je bila vsota, ki mi je odkupila življenje in prostost.

»Se isto noč sva se poročila in pobegnili v Kadiz, namreč vajina mati in jaz; njena mati je ostala doma, ker je bila bolna. Zavoljo mene je vajina mati zapustila svoje ljudi in ono malo premoženja, kolikor ga je še ostalo po izplačilu odkupnine za moje življenje, ter domačo deželo; tako močna, silna je ljubila bežen žensko. Vse je bilo pripravljeno in v Kadizu se je nahajala angleška ladja, Mary, iz Bristol, na kateri je bilo mesto najeto za naju. Toda ladjo je zadržal v luki nasproten veter, ki je bil tako močan, da se kapitan ni upal odriniti na morje, dasi je želel.

da naju reši. Dva dni in eno noč smo ostali v pristanišču; ves ta čas sva se bala vsega mogočega, ne brez vzroka, a vendar sva bila nad vse srečna v najini ljubezni. Ječarji, v katerih oblasti sem bil v ječi, so bili raznesli govorico, da sem pobegnil, seveda s pomočjo hudiča; iskali so me vsepovsod. Ko je de Garcia zaznal, da pogrešajo tudi njegovo zaročenko, je takoj uganil, da midva nisva daleč drug od drugega. V svoji premetenosti, ki jo je podžigalo sovraštvo in ljubosumnost, je naju zasledoval korak za korakom, dokler ni naju na vse zadnje izsledil.

»Tretji dan zjutraj se je vihar polegel; dvignili so sidro in ladja je krenila po prelivu proti morju. Ko je bila že precej daleč in so se mornarji pripravljali, da bi razvili jadra, je prihitel k ladji čoln s kakimi dvajsetimi vojaki, kateremu sta sledila še dva druga čolna; njihov vodja je pozval kapitana, naj ustavi ladjo, da bi mogli po naročilu oblasti nanjo in jo preiskati. Slučajno sem bil takrat na krovu; baš sem hotel oditi, da bi se skril v ladji, ko je nekdo, v katerem sem spoznal de Garcia, skočil pokonci in zavpil, da sem jaz tisti pobegli zločinec, katerega so iskali. Kapitan se je bal, da ne bi vojaki vdrli na ladjo in vrgli njega samega z mornarji vred v ječo, in je bil pripravljen izročiti me. Tedaj pa sem si v silnem strahu in obupu strgal obleko s telesa ter jim razgalil grozne brazgotine.

»Angleži steli sem zavpil proti mornarjem, »pa me hočete izročiti tem tujim hudičem, ko sem vendar vaše krvi? Poglejte, kaj so mi že prizadejali.« sem rekel in jim kazal na pol zaceljene rane, izvirajoče od razbeljenih klešč; »ako me izročite njim, me iznova pošiljate v trpinčenje in smrt. Imejte usmiljenje vsaj do moje žene, če ga nimate do mene; ako pa se ne usmilite ne enega ne drugega, mi dajte vsaj meč, da se s smrtjo rešim mučenja.«

Tedaj je zavpil eden mornarjev, doma iz Southwolda, ki je poznal mojega očeta: »Pri Bogu! Jaz

ti hočem stati na strani, Thomas Wingfield. Ako hočejo zgrabiti tebe in tvojo prijazno ženo, morajo prej mene ubiti!« in vzel je lok iz shrambe, ga napel, položil puščico na struno in pomeril proti Špancem v čolnu.

»Tedad pa so zavpili ostali mornarji:«

»Ako želite kogarkoli izmed nas, le pridite na krov in si ga vzemite, peklenški mučilec!« in podobno.

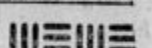
»Ko je kapitan videl srčnost mornarjev, se je še sam ojunčil. Špancem sploh ni dal odgovora, temveč je velel, da naj polovica mornarjev z vso naglico razvije jadra, ostali pa naj se pripravijo, da bi branili ladjo, ako bi skušali vojaki splezati nanjo.«

»V tem sta prispela še druga dva čolna in se s kavlji oprijela ladje. Eden vojak je splezal na verige in odtod na palubo. Ves divji sem potegnil mornarju lok iz roke, ga nategnil do špice in izpustil. Puščica ni zgrešila cilja; tudi jaz sem znal dobro streljati kakor ti, Tom, in vojak se je z angleško puščico v srcu prevrnil v morje.«

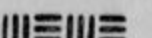
»Po tem dogodku ni nobeden več skušal splezati na ladjo, dasi so streljali na nas s puščicami in ranili enega mornarja. Kapitan nas je pozval, naj odložimo loke in se podamo za ograjo v zavetje; jadra so se namreč jela napenjati. Tedaj je de Garcia vstal v čolnu in preklinjal mene in mojo ženo.«

»Vaju že še najdem,« je kričal in vpletal med grožnje španske kletvice in grde besede. »Tudi če moram čakati dvajset let, enkrat se bom gotovo maščeval nad vama in vsemi, ki so vama dragi. Dobro si zapomni to, Luiza de Garcia; skrij se, kamor hočeš, našel te bom, in kadar se zopet srečava, boš šla z menoj za toliko časa, dokler se bo meni ljubilo, ali pa bo tista ura tvoja zadnja ura.«

»Nato smo odjadrili proti Angleški pustivši čolne za seboj.«

Priporočamo LUDSKO KNJIZNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes, Kanadski roman, 18 Din., vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Krati gora, 18 Din., vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda, 30 Din., vez 40 Din. — 22. zv. Otroci kapitana Granta, Popolvanje okoli sveta, Roman v treh delih, 48 Din., vez 58 Din.

Krojaški MOJSTER
se išče, ki bi prevzel
konfekcij, delo. Prevzame
K. PUCNIK, Tavčarjeva
ulica 3. Ljubljana. 7064

Sprejem več **POMOČ-**
NIC in **UCENK** za veze-
nje. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 7006.

Pošteno in marljivo
dekle
za vsa hišna dela išče
rodbina treh oseb. Plača
400 Din mesečno. — Po-
nudeb naj se pošljejo na
RUDARSKO DRUŠTVO,
RUMA — SREM.

ki je večja
Deklica, hrvaščine in
nemščine, se sprejme k
5 letnemu dečku in 3 letni
deklici. Obširne ponudbe
na: **Dr. GABOR,** zoboz-
dravnik v **SUBOTICI,**
Kralja Petra park. 6963

ZASTOPNIKE
proti meseč. nagradi 1500
frankov iščemo za takoj.
Najsigurnejše komisije. —
Societá »LIRPINIA« - à
Montesarchio, Italia.

Trgovski VAJENEC
z dobrim šolskim spriče-
valom, ki govori tudi
nekaj nemško, se takoj
sprejme. Hrana in sta-
novanje v hiši. — **M.**
BERDAJS — trgovina s
specerijo in semeni —
Maribor. 7042

KUHARICA srednjih
let, išče službo v Ljub-
ljani, k boljši rodbini.
Naslov v upravi: št. 7051

MIZARSKI POMOČNIK
dober v pohištvu, se takoj
sprejme z vsjo oskrbo
pri **JOŽE SITAR,** mizar,
Križe pri Trzinu, Gor.

Odda se služba
CERKOVNIKA in orga-
nista pri župni cerkvi v
Zetah 1. novembra t. l.
Prednost imajo samski
prosilci. — Služba cer-
kovnika pri Mariji To-
lažnici je oddati v istem
času. — Cerkevno pred-
stojništvo **ZETALE.**

INSTRUIRAM
matem., fiziko, opisno;
nižješolce tudi lat., gršč.
in francoščino. — Dopise
na upravo »Slovenca«
pod: »Najceneje« 7023.

Navijalnice
(Spulmaschine)
kupim za nožni pogon.
TAJNER, Dol. Toplice.

1 MESTO V LOŽI
oddam po znižani ceni.
Ponudbe na upravo pod:
»Gledališče« 7027.

Poravnajte
naročnino!

Podpisana direkcija raz-
pisuje dobavo 1920 kg
miner. strojnih
olj in masti.

Interesentom pogoji na
razpolago. Direkcija drž.
rudnika **ZABUKOVCA,**
p. Griže, 9. oktobra 1926.

»Gospodarska zveza«
ima na zalogi izbrana
štajer. jabolka
v zabojih po ca. 30 kg,
po ceni 3.50 Din za kg.

Razpisujemo
na podlagi zakona o drž.
računovodstvu dobavo
30 zvitkov
strešne lepenke
in 3 želez. plošč

10 mm močnih. Več pri:
Direkciji državn. rudnika
ZABUKOVCA, p. Griže,
9. oktobra 1926. 7035

Prvovrstno delo,
Zmerne cene,
To je naše geslo!

KNJIGOVEZNICA K. T. D.
čitalnica in tiskarna
poslovnih knjig
v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

2 DIJAKA sprejemem
na stanovanje z oskrbo.
Naslov v upravi: št. 7021

SPALNI DIVAN
nov, napredaj za 480 Din.
Reber št. 3, II. nadstr.
pri Lip, Ljubljana. 7009

Krajnike smrekove,
2 in 4 m
dolge, prodam po 25 par
za meter, franko vagon
Kamnik. Vagonsko. —
FRANC BORC, Kamnik.

Štampilje
S. PETAN, Maribor.
Nasproti glav. kolodvora.

Kupim
2 do 3000 kilogramov
ajdovega medu

Ponudbe na:
S. ZWITTER, Graz,
Zinsendorfgasse 20.

Zlato
SREBRNE KRONE
kupi F. ČUDEN, Ljub-
ljana, Prešernova ulica 1.

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarenja blaga ke-
mično snajenje in vsako-
vrstno barvanje oblik
ANTON BOC, Ljubljana
Selenburgova ul. 6. I, Glince-Vit 48

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Cerne, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

TROBENTE
vse blehinstru-
mente, ter lovske
rogove hitro in
prečno poprav-
lja in preglašuje
ALFONZ BREZNIK
Ljubljana
Mestni trg št. 3
(poleg magistr.)
Stari instrumenti
se vzamejo v zameno ali pa
kupi.

KLAVIRJI!
Steinway, Hözl in Heitz-
mann, Förster, so sve-
tovalne prve znamke in jih
dobite samo v zalogi iz-
vedenca bivš. uč. Glasb.
Matice Alfonza Breznika,
Ljubljana, Mestni trg 3.
Prodaja na obroke!
Posojevalnica! 6127

LOVSKI PES,

posavski brak, 2 leti star
rumene barve, se je dne
3. oktobra na lovu Ga-
tine-Zalna IZGUBIL. —
Odda naj se proti primer.
nagradi Alojz. Grozniku,
Gornja Slivnica, pošta
Grosuplje. 7029

ANTON POŽAR
vrtinarstvo, Maribor, Vrtna
ul. 17 in Pobrežje, cesta
na Brezje 52 blizu poko-
pališča

se priporoča za dekoracijo,
nasade in vzdrževanje gro-
bov, izdelavo vencev ter
vsa v to stroko spadajoča
dela.

Stalno mesto prosto
za solidnega in marljivega elektro-monterja,
za enakomerni tok (Gleichstrom), kateri razume
dobro tudi ključavničarska in mehanična dela —
se takoj sprejme za vodstvo male elektr.
centrale. — Ponudbe s prepisi spričeval naj se
pošljejo na: »Granitno in lesno industrijo«,
Oploznica, (Slov. Konjice). 7047

Od 17. oktobra
dalje
moderni raglani . . . samo Din 600 —
„ „ za dečke „ „ 600 —
Gričar & Mejač
samo
Selenburgova ulica št. 3.

NAGROBNE SPOMENIKE
iz zelenega in rujavo-sivega granita, s krasnim
bleskom polirani — prodaja po globoko znižanih
cenah radi spraznitva skladišča.
GRANITNA INDUSTRIJA, OPLOZNICA
(SLOV. KONJICE).

Javljamo tužno vest, da je po dolgi
mučni bolezni preminul naš velezaslužni in
dolgoletni podnačelnik, gospod
Anton Hafner
posestnik in lesni trgovec
Pogreb blagega pokojnika se vrši v
sredo dne 13. t. m. na domače pokopališče.
Njegovo vzorno delo in neumorna
vztrajnost nam ostaneta v trajnem spominu
in v nadaljno vzpodbudo.
Železniki, dne 12. oktobra 1926.
Hranilnica in posojilnica
v železnikih.

Primarij dr. FR. DERGANČ
ne ordinira do 21. oktobra

Večja partija
DVOKOLES in otro-
ških VOZIČKOV

raznih modelov, se zaradi
zaključka sezije prav po-
ceni prodaja. — **TRIBUNA**
F. R. L., Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4. 6981

Klavir v dobrem sta-
nju, z močnim
glasom, prodam po nizki
ceni. — Istotam se prodaja
motorno **KOLO 3 1/2 HP,**
v dobrem stanju, po ugod.
ceni. — Ponudbe upravi
»Slovenca« pod št. 6957.

Nagrobne križe

(železne) in svetilke in dr. tozadevne
potrebščine, jako lepe, kupite po zelo
nizki ceni pri **IVAN KARAŽIJA,**
železnina, Maribor, Aleksandrova c. 42.

Prostovoljna dražba

hiše v Ljubljani — Barvarska steza št. 5 — se
vrši pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 34
dne 2. novembra t. l. ob 11. uri dopoldne.
Izključna cena 52.312 Din. — Drugi pogoji so na
razpolago ravnotam, soba št. 33. 7020

Potrni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem tužno vest, da je naš srčnoljubljeni, blagi soprog, oče, tast, svak
in stric, gospod

ANTON HAFNER

posestnik in trgovec v Železnikih

v ponedeljek, dne 11. oktobra 1926 ob 11. uri ponoči po težki bolezni, pre-
viden s tolažili sv. vere, udano v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega blagopokojnika se vrši v sredo 13. oktobra 1926
ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti v Železnikih h. št. 74 na pokopališče
Sv. Frančiška.

Sv. maša zadušnica za blagopokojnika se bo darovala v četrtek, dne
14. oktobra ob 8. uri zjutraj v cerkvi Sv. Frančiška.

V Železnikih, 12. oktobra 1926.

Globoko žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Naše najdražje, naš nepozabni preljubljeni sin, ožir,
brat, vnuk in nečak, gospod

Ivan Kajfež

je v cvetu svojih dvajsetih let, ob sinji Adriji v Opatiji,
kamor si je šel iskat preljubega zdravja, po daljšem
bolehanju Bogu vdano izročil svojo dušo Vsemogoč-
nemu ter odhiti k ljubi svoji mami v večnost.

Blagi pokojnik se prepelje v Kočevje, odkoder se
vrši dne 14. oktobra 1926 ob pol 17. uri iz hiše žalosti
št. 235 pogreb in položitev k večnemu počitku v lastni
rodbinski grobnici na mestnem pokopališču v Kočevju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farnih cerkvah
v Kočevju, Banjaloki, Opatiji in Ljubljani.

Čast spominu blage, plemenite duše!

Kočevje, dne 11. oktobra 1926.

Žalujoči ostali.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predulemi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 40, 457, 548, 805, 806